

Valtuutettu Heidi Sakari jätti valtuuston kokouksessa seuraavan valtuustoaloitteen:

"Valtuustoaloite: Selvityspyyntö valtuustolle, mitä konkreettisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia Porin kaupunki on tehnyt vuoden 2023 alun jälkeen, kun sote-toiminnot siirtyivät Satakunnan hyvinvointialueelle

Pyydän, että kaupunginhallitus laatii selvityksen/raportin valtuustolle siitä, mitä konkreettisia toimia Porin kaupunki on tehnyt terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, sekä miten nämä toimenpiteet tukevat kuntalaisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisevät sairauksia ja sosiaalisia ongelmia.

Toivon, että selvityksessä huomioidaan mm. liikunta- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus ratkaisut, varhaiskasvatus- ja koulut sekä ehkäisevän päihdetyö ja muut terveyttä tukevat kokonaisuudet.

Porissa 19.5.2025

Heidi Sakari

Perussuomalaiset"

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on koko kaupunkiorganisaatiota koskeva perustehtävä, jossa eri toimialojen yhteistyössä toteutetaan yksilöön, perheeseen, yhteisöihin ja elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Kaupungin kaikilla toimialoilla tehdään merkittävää monialaista työtä kaupunkilaisten hyvinvoinnin eteen.

Aloitteessa pyydettiin selvittämään mitä konkreettisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä toimia Porin kaupunki on tehnyt vuoden 2023 alun jälkeen, sekä miten nämä toimenpiteet tukevat kuntalaisten hyvinvointia sekä ennaltaehkäisevät sairauksia ja sosiaalisia ongelmia. Vastineeseen listatut toimet ovat konkreettisia esimerkkejä toimenpiteistä, eivät kaiken kattavaa kuvausta kaupungin laaja-alaisesta hyte-toiminnasta. Näiden esimerkkien lisäksi kaupungin toimijat ovat mukana erilaisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvissä verkostoissa, työryhmissä ja ohjausryhmissä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tehdään yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa.

Vastineeseen on koottu tietoja kaupungin eri yksiköistä. Alla on listattuna yksiköt, joilta tiedot on toimitettu:

- liikunta
- kulttuuri
- nuoriso
- varhaiskasvatus
- opetus
- vapaa sivistystyö
- kaavoitus
- ympäristö ja luonto
- ympäristöterveys
- työllisyys
- elinkeinopalvelut
- joukkoliikenne
- infra
- tilayksikkö
- strategia ja hyvinvointi
- hr
- viestintä ja tapahtumat
- Porin vesi
- Porin palveluliikelaitos, ruoka ja puhtaanapito

SIVISTYSTOIMIALA

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen perustehtävät on määritelty varhaiskasvatuslaissa ja varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman perusteissa, jotka ovat myös normatiivisia, toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan porilaisten lasten hyvinvoinnista. Myös muut lait, kuten lastensuojelulaki, velvoittavat varhaiskasvatukselta toimenpiteitä lasten hyvinvoinnin tukemiseksi.

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023–2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Lapsikohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat, päivittäiset vanhempien kohtaamiset	Yhteistyössä vanhempien kanssa tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä
Kiusaamisen ehkäisy, jokainen perusyksikkö on laatinut kiusaamisen ehkäisy-suunnitelman	Tukee lasten hyvinvointia, Varhaiskasvatuksen henkilöstö puuttuu kaikkiin kiusaamistilanteisiin lasten ikätason mukaisesti ja etsitään positiivisen ohjauksen kautta rakentavia ratkaisuja
Lapsille tunne- ja turvataitoja	Vahvistaa itsetuntoa ja määräysvaltaa omasta kehosta
Kieli- ja kulttuuriopettajien lisääminen	Helpottaa maahanmuuttajaperheiden aloitusta ja arkea päiväkodeissa, lisää henkilökunnan kieli- ja kulttuuritietoisuutta, omalta osaltaan edistää kotoutumista
Tasa- arvo ja yhdenvertaisuusvelvoite	Ehkäisee sosiaalisia ongelmia, tukee hyvinvointia
Neuvolayhteistyö: neuvola päiväkodissa. 4-vuotistarkastuksissa päiväkodin näkemys mukana	Madaltaa kynnystä neuvolapalveluihin. Yhteistyöllä kattavampaa tietoa lapsen asioista
Yhteistyö tartuntatautihoitajan kanssa	Sairauksien hoito ja ennaltaehkäisy
Lasten tuen tarpeiden aikainen havainnointi ja niihin reagointi. Yhteistyö lapsia tutkivien tahojen kanssa.	Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen päiväkodin keinoin perhettä tukien. Oikea-aikaisella ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla ehkäistään lapsen ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista sekä riskiä syrjäytyä
Digitaidot -hanke	Lapsia ohjataan käyttämään digitaalisia välineitä vastuullisesti ottaen huomioon oma ja toisten hyvinvointi
Yhteistyö perusopetuksen kanssa (nivelvaihe - yhteistyö)	Lasten hyvinvoinnin sekä kehityksen ja oppimisen sujuvuuden vuoksi siirtymävaiheet suunniteltu yhteistyössä
Porin kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu opetuksen ja koulutuksen järjestäjän suunnitelmaksi esiopetusta, perusopetusta ja	Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttaa koko varhaiskasvatuksen henkilöstö monialaisena

lukiokoulutusta varten. Opiskeluhooltosuunnitelma on toimintaa ohjaava suunnitelma, jota päivitetään toiminnan mukaan. Opiskeluhooltosuunnitelman mukainen toiminta on aloitettu 1.8.2023 alkaen.	yhteistyönä huolehtiessaan lasten kokonaisvaltaisesta kasvusta, kehityksestä, oppimisesta ja hyvinvoinnista. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa oppilashuoltopalvelujen ammattilaisten ja hyvinvointialueen kanssa (lapsiperhepalvelut, neuvola, koulukuraattori ja koulupsykologi)
Sadonkorjuujuhlat tms.	Tutustutetaan lapsia uusiin makuihin ja erilaisiin kasviksiin, marjoihin ym.
Lasten uimakoulu esiopetusikäisille	Tutustutetaan lapsia uimahalliin. Luodaan pohjaa uintitaidon oppimiselle
Lasten olympialaiset (vuosittain toteutettava liikuntatapahtuma)	Lasten fyysinen aktiivisuus lisääntyy, liikkumisen ilo

Opetus

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Laadukas perusopetus, lukiokoulutus ja sivistävä koulutus sekä niiden jatkuva kehittäminen.	Laadukas perusopetus on kasvun ja hyvinvoinnin tuki. Yleisesti osallisuuden edistäminen, toimeliaisuuden alustan tarjoaminen, harrastusten tarjoaminen, uuden oppiminen ja sivistyksen edistäminen, yhdessä toimimisen opetteleminen ja toteuttaminen sekä monet muut oppilaitoskontekstiin liittyvät asiat luovat vankan perustan kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävään tehtäväkenttään. Koulu tai oppilaitos ei kuitenkaan pärjää yksin. Opiskeluhooltopalvelut ovat keskeinen osa toimintaa, ja hyvinvointialueen tehtävässä. Yhteistyö on siis välttämätöntä.
Lukiossa on kehitetty yhteisöllistä opiskeluhoitoa hankkeen avulla. Yksi kokeiltu asia oli yhteisöpedagogi . Toiminta on vakiinnutettu budjettirahoituksen turvin 1.8.2025 alkaen.	Yhteisöpedagogi on työnsä kautta kohentanut lukion yhteisöllisyyttä, lisännyt opiskelijoiden osallisuutta sekä edistänyt heidän hyvinvointiaan kehittämällä lukion toimintaympäristöä. Käytännössä yhteisöpedagogi on koordinoitunut lukiokoulutuksessa tapahtuvaa yhteisötoimintaa, tuonut nuoriso- ja yhteistyötoimintamalleja lukioon, organisoinut kerhoja, tempauksia ja tapahtumia sekä syventänyt yhteistyötä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.
Lukiolla osallistutaan aktiivisesti erilaisiin hyvinvointiin ja terveyteen liittyviin teemapäiviin	Hyvinvoinnin ja terveyden teemapäiviin ja –viikkoihin osallistuminen näkyy lukiossa

ja -viikkoihin. Lukiolla järjestetään myös keväisin Porin lukion hyvinvointipäivät.	oppitunneilla pidettävänä tietoisuina ja –visailuina, käytävillä tai muissa tiloissa pidettävänä esittelypisteinä ja mahdollisina aiheisiin liittyvinä luentoina. Hyvinvointipäiville osallistuvat kaikki lukion opiskelijat ja henkilöstö. Tapahtuman järjestämisen mahdollistavat nuoriso- ja yhteisötoiminnan tai liikunnan, hyvinvoinnin ja terveyden parissa työskentelevät 30 paikallista toimijaa. Hyvinvointipäivät pitävät sisällään useita esittely- ja toiminnallisia pisteitä, joilla lukiolaiset voivat tutustua mm. liikuntapalveluihin ja seksuaaliterveyteen.
Aikuisten perusopetusta on kehitetty. Päättövaiheen opetus on siirretty erityisluokanopettajalle 1.8.2024 alkaen. Alkuvaiheen opetus on aloitettu 1.8.2025 alkaen toisen erityisluokanopettajan toimesta.	Riskit syrjäytyä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle kasvavat merkittävästi, jos henkilöllä ei ole perusopetuksen päättötodistusta. Aikuisten perusopetus tarjoaa pienehkölle, heterogeeniselle kohderyhmälle räätälöidyn ja strukturoidun koulutuspolun ja vahvan jatko-ohjauksen.
Perusopetuksessa on kehitetty yhteisöllistä opiskeluhoitoa ja vahvistettu kouluun kiinnittymisen toimintakulttuuria hankkeen avulla. Yksi kokeiltu asia olivat kouluvalmentaja ylä- ja yhtenäiskouluissa. Kahdeksan kouluvalmentajan työskentely on vakiinnutettu budjettirahoituksen turvin 1.8.2025 alkaen. Osana poissaolojen ennaltaehkäisy- vähentämis- ja seurantatyötä on kehitetty johdon työpöytätyötä rehtoreille ja opetusyksikön hallinnolle. Se mahdollistaa oikea-aikaisen ja tarkan tilannekuvan.	Läsnäoloa vahvistava toimintakulttuurin myötä koulu- ja oppilaitosyhteisö on merkityksellinen toimintaympäristö, johon halutaan kuulua. Tämän luomisessa tarvitaan aikuisia, joilla on osaamista, voimavaroja sekä työssään aikaa vahvistaa yhteisöllisyyttä. Koulupoissaolot vaikuttavat lasten ja nuorten elämään vahvasti. Vahvistamalla kouluun kiinnittymistä ja vähentämällä poissaoloja vähennetään syrjäytymisriskiä ja mahdollistetaan yhdenvertaisia koulutusvalintoja.
Porin SISUKAS-yhteistyömalli on sijaishuollon sosiaalityön ja koulun yhteistyömalli sijaishuollossa olevien lasten koulunkäyntiin. Palvelupolkua on kehitetty moniammatillisesti yhteistyössä Pesäpuu ry:n kanssa ja osana TOP= Tuki oikeasta paikasta -hanketta.	Sijoitettujen lasten elämään liittyy usein monia menetyksiä, muutoksia, vaihtuvia aikuisia ja kehityksen riskejä. Sijoitetun lapsen tuki toteutuu parhaiten, kun ympärillä olevat aikuiset toimivat samansuuntaisesti, yhteisymmärryksessä ja tieto kulkee eri tahojen välillä. Porin SISUKAS-mallilla vastataan tähän tarpeeseen.
Perusopetuksen liikuntapolkukokonaisuutta on kehitetty opetus- ja liikuntayksiköiden yhteistyönä niin, että kaikille ikäluokille on nyt oma liikuntapolkutapahtuma. Toiminnallista opetusta ja koulupäivän liikunnallistamista on kehitetty samalla. Liikuntapolkutiedot löytyvät osoitteesta https://intopolku.pori.fi/liikuntapolku/	Liikkumattomuus aiheuttaa monia ongelmia, ja toimenpitein on pyritty lisäämään kaikkien oppilaiden liikkumista ja antamaan eväitä liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle. Liikunnan lisäämisellä on kansanterveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistäviä vaikutuksia.
Perusopetuksen toisen luokan oppilaille on kokeiltu koko ikäluokalle suunnattua	Turvataitoja tulisi opettaa lapsille oman ikätason mukaisesti. Resilienssiä tulisi rakentaa ja

turvataitotapahtumaa. Se toteutetaan vuonna 2025 toisen kerran ja on tarkoitus vakiinnuttaa osaksi toimintaa. Tapahtuma toteutetaan opetusyksikön koordinoimana laajassa yhteistyössä. Tapahtuma on osa opetusyksikössä kehitettyä Turvapolkukokonaisuutta (https://intopolku.pori.fi/turvapolku/), joka antaa koulujen henkilökunnalle työkaluja oppilaiden tunne- ja turvataito-opetuksen toteuttamiselle.	ylläpitää, sillä se ei ole pysyvä ominaisuus, vaan kyvykkyys vaihtelee. Kyvykkyuden vaihteluun eri tilanteissa ja eri ikäkausina sen sijaan pystytään opetuksella ja harjoittelulla vaikuttamaan. Opetuksen tulisi olla elämyksellistä ja toiminnallista. Sen tulisi vahvistaa omaa kyvykkyyttä suojata itseään ja muita, opettaa taitoja toimia häiriötilanteissa ja kasvattaa vastuullisuuteen ja turvallisuutta edistäviin valintoihin. Toiminnoilla pyritään tukemaan opetusta yhdenmukaisemmaksi.
Perusopetuksessa on kokeiltu ja kehitetty konsultoivan erityisopetuksen malleja mm. eri hankkeiden avulla. Toiminta on vakiinnutettu opetusyksikön oman budjetin kautta. Konsultoiva sairaalaopetus on myös tullut lakisääteiseksi.	Monenlaiset oppimisen ja käyttäytymisen haasteet heijastuvat kouluarkeen ja ovat myös usein perheille kuormitustekijöitä. Osaamisen ja ymmärryksen lisääminen, yhteistyö moniammatillisesti sekä opetushenkilöstön osaamisen lisääminen ja oikeuden koulupolkujen löytäminen auttavat näissä tilanteissa. Myös monikielisten oppilaiden koulunkäyntiin ja suomalaiseen yhteiskuntaan kiinnittymiseen liittyy kehittämistarpeita. Konsultoivan erityisopetuksen keinoin on kehitetty työskentelyä ja parannettu näin oppilaiden ja perheiden palveluita.
MOVE!-prosessin kehittäminen	Lukuvuoden 2025–2026 alusta lukien on tehostettu MOVE –tulosten hyödyntämistä yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon palvelujen kanssa. Tulosten hyödyntämiseen laajojen terveystarkastusten yhteydessä 5. ja 8. luokalla selvitetään lupa (Wilman lupalomake otettu käyttöön). Suostumuksen antaneiden testitulos välitetään kouluterveydenhoitajalle, jotta on mahdollista tarjota terveysneuvontaa oppilaalle ja huoltajalle tarkastuksen yhteydessä.
Vuoden 2024 lopussa ja 2025 alussa saatiin valmiiksi Porin lasten ja nuorten hyvinvointityön rakenteen uudistaminen. Tähän lähdettiin Hyvinvointialueen HYTE-toiminnan organisoinnin myötä. Uudessa järjestelyssä Nuorisoyksikkö vastaa lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjauksesta ja opetusyksikkö organisoii lasten ja nuorten hyvinvointityön alueverkostot sekä Perhekeskus Lounatuulen alueen koulutuksen järjestäjien opiskeluhoollon ohjausryhmän.	Järjestelyn tavoitteena on kytkeä hyvinvointitehtävää, yksittäisten henkilöiden sijaan, enemmän organisaation rakenteeseen sekä toimialojen ja työntekijöiden työtehtäviin (toimialojen, yksiköiden vastuut). Lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden hyvinvointityössä voidaan tällä järjestelyllä vastata paremmin lakisääteisiin Nuorisolain ja Oppilas- ja opiskelijalain velvoitteisiin. - Nuorisolain (1285/2016) 9 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus muodostaa monialainen yhteistyöryhmä nuorten (alle 29-vuotiaat) palvelujen suunnittelua ja kehittämistä varten.

	Nuorisoyksikkö vastaa näin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. - Opetusyksikön tehtävissä on vastata oppilas- ja opiskelijahuollosta Pori kouluissa ja lukiossa. Opetusyksikkö vastaa järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmasta (mikä liitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan). Tätä tehtävää varten on muodostettu Lounatuulen Perhekeskuksen ohjausryhmä, johon Porin lisäksi kuuluvat Porissa toimivat yksityiset opetuksen järjestäjät (sekä Merikarvia ja Ulvila). - Koska opiskeluhuollon tehtävänä on edistää samoja hyvinvoinnin asioita, joita on kaupungin tehtävissä, haluttiin pitää hyvinvointityön ohjausta opetusyksiköllä lasten- ja nuorten hyvinvointityön verkostojen koordinointi opetusyksikön tehtävissä.
Palmgren-konservatorio järjestää vuosittain kymmeniä maksuttomia konsertteja, toistakymmentä koulu- ja päiväkotivierailua (konsertti ja soitinesittely) sekä päiväkotimuskaritoiminta kahdessa yksikössä kokeiluna. Yhteistyössä harrastamisen Porin mallin kanssa on perustettu ryhmät Porin erityiskouluihin. Vapaaoppilaspaikkaprosesseja on kehitetty.	Taiteen perusopetuksen ja taiteen elämysten saavutettavuuden parantaminen on yhdenvertaisuuden edistämisen kannalta keskeistä. Taiteen avulla myös vahvistetaan mm. tunnetaitojen kehittymistä, mikä vahvistaa hyvinvointia ja turvallisuutta.

Porin seudun kansalaisopisto

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Järjestetty kymmeniä hyvinvointia edistäviä kursseja ja luentoja kansalaisopiston omana toimintana.	Tukevat osallistujien terveyttä ja hyvinvointia lisäämällä liikuntaa, vahvistamalla sosiaalisia suhteita sekä tarjoamalla tietoa ja välineitä arjen jaksamiseen ja mielen hyvinvointiin.
Järjestetty yhdessä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa viisi maksutonta yleisöluentoa hyvinvoinnista syksystä 2024 alkaen	Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa vahvistaa hyvinvointivaikutusta tarjoamalla laajempaa asiantuntemusta ja resursseja, jotka tukevat osallistujien hyvinvointia ja terveyttä.

Kulttuuri

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)												
Kunnalliset kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, museopalvelut, orkesteripalvelut, lastenkulttuuripalvelut ja elokuvapalvelut sekä kulttuurin toiminta-avustukset ja kumppanuussopimukset. Kulttuuriyksikkö järjestää kaikenikäiset huomioiden palveluita, toimintaa, harrastuskerhoja, opetusta ja tapahtumia sekä tarjoaa tiloja kuntalaisille opiskeluun, työhön, ajanviettoon ja toiminta-alustoiksi. Käynnit kulttuurilaitoksissa ja järjestettyjen tapahtumien lukumäärä, 2023–2025 2023 <table border="0"> <tr> <td>Käynnit, yht.</td><td>1 270 493</td></tr> <tr> <td>Tapahtumat, yht.</td><td>3 078</td></tr> </table> 2024 <table border="0"> <tr> <td>Käynnit, yht.</td><td>1 451 881</td></tr> <tr> <td>Tapahtumat, yht.</td><td>2 353</td></tr> </table> 2025, 1.1. – 31.5.2025 <table border="0"> <tr> <td>Käynnit, yht.</td><td>912 998</td></tr> <tr> <td>Tapahtumat, yht.</td><td>1 337</td></tr> </table>	Käynnit, yht.	1 270 493	Tapahtumat, yht.	3 078	Käynnit, yht.	1 451 881	Tapahtumat, yht.	2 353	Käynnit, yht.	912 998	Tapahtumat, yht.	1 337	Kulttuuripalvelut vahvistavat kuntalaisten sosiaalisia suhteita, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kulttuuripalvelut auttavat hyväksymään moninaisuutta, ehkäisevät syrjäytymistä ja tukevat henkistä kriisinkestävyyttä, rakentaen turvallista, vakaata elinvoimaista yhteiskuntaa. Kulttuuripalvelut tarjoavat positiivisia elämyksiä ja iloa, vähentävät stressiä ja ahdistusta, parantavat elämänlaatua ja ennaltaehkäisevät ongelmia. Kulttuurin harrastaminen kohottaa itsetuntoa, tarjoaa mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen, kehittää empatiakykyä, tarjoaa välineitä henkisten voimavarojen ja selviytymiskyvyn vahvistamiseen sekä luo uusia ystävyyssuhteita. Kulttuuri tarjoaa kaikenikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia kukoistaa.
Käynnit, yht.	1 270 493												
Tapahtumat, yht.	3 078												
Käynnit, yht.	1 451 881												
Tapahtumat, yht.	2 353												
Käynnit, yht.	912 998												
Tapahtumat, yht.	1 337												
Erityisesti hyvinvointia ja terveyttä edistävät kulttuuripalvelut a) Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköihin vietävä kulttuuritoiminta, b) pysyvät käytännöt kuntalaisten kulttuuripalveluihin osallistumisen tueksi, c) toiminta, jolla tuetaan taloudellisesti vaikeassa elämäntilanteessa olevien osallistumista kulttuuritapahtumiin, d) vertaistoiminta, jolla madalletaan kulttuurin osallistumisen kynnystä. Vuonna 2024 kulttuuriyksikön perusyksiköt toteuttivat kulttuuritoimintaa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden asiakkaille ja asukkaille yht. 172 tilaisuudessa. Esimerkkinä Kultane® – kulttuuri- ja taidepainotteisen neuvolan toiminta, joka on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti ainutlaatuisen moniammatillisen yhteistyön malli. Kultane®-toiminnassa yhteistyötä tekevät lastenkulttuurikeskus Kruunupää ja Satakunnan	Erityisesti hyvinvointia ja terveyttä edistävät kulttuuripalvelut lisäävät yhdenvertaisuutta, osallisuutta, aktiivisuutta ja palveluiden saavutettavuutta. Palvelut mataloittavat osallistumisen kynnystä, lisäävät yhteisöllisyyttä ja auttavat mm. heikommissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten toipumista ja kuntoutumista. Palvelujen tavoitteena on erilaisissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten ja perheiden voimavarojen ja hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin ja taiteen avulla.												

hyvinvointialueen Lounatuulen perhepalveluiden neuvolapalvelut, Kultane®-toiminta on laajentunut myös muihin neuvoloihin Porissa. Esimerkkinä Kulttuuriresepti-toimintamalli, jossa ovat mukana kaupungin museopalvelut, Satakunnan Museon toimipaikat ja Porin taidemuseo, kaupunginorkesteri Pori Sinfonietta ja lastenkulttuurikeskus Kruunupään alainen Kinokellari. Kulttuuriresepti-toimintamallia toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Kulttuuriresepti on vapaalippu kahdelle henkilölle yhteen kulttuurikohteeseen. Resepti on tarkoitettu haastavassa elämäntilanteessa olevalle henkilölle. Haavoittuvassa elämäntilanteessa olevalle tarjotaan mahdollisuus kokea kulttuurielämys, johon saa halutessaan koulutetun kulttuurikaverin kanssakokijaksi.	
Hakeutuvat kulttuuripalvelut Hakeutuvat, jalkautuvat kulttuuripalvelut ja yleisötyö, tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden kokea kulttuuria yllättävissäkin paikoissa ja tilanteissa, maksutta. Jalkautuva yleisötyö tarjoaa mahdollisuuksia kulttuurielämyksen kokemiseen myös niille kuntalaisille, joilla ei ole mahdollisuutta itse hakeutua palvelujen pariin. Esimerkkinä kulttuurilaitosten ulkopuolella, kuntalaisten keskuudessa toteutettava, yleisön luokse vietävä, jalkautuva yleisötyö ja kulttuuritoiminta, kuten Pori Sinfoniettan musiikkiesitykset kauppakeskuksissa ja hoitolaitoksissa, lastenkulttuurikeskus Kruunupään toiminta kouluilla ja päiväkodeissa sekä kaupunginkirjaston kirjastoauto, jolla on 103 pysäkkiä kaupungin alueella, ja kotipalvelu.	Hakeutuva, jalkautuva kulttuuritoiminta ja yleisötyö edistää kulttuurin saavutettavuutta, kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta, madaltaa kulttuurin kokemisen kynnystä sekä poistaa kulttuuriin osallistumisen esteitä. Hakeutuvat kulttuuripalvelut tuottavat myönteisiä kokemuksia, elävöittävät kaupunkia, luovat virkeyttä ja elinvoimaa, veto- ja pitovoimaa sekä kohentavat kaupungin mainetta kuntalaisten keskuudessa.
Kulttuuripalvelut lähipalveluina Kulttuuripalveluita tuotetaan myös lähipalveluina, kiinteissä toimipaikoissa eri puolilla kaupunkia. Esimerkkinä kaupunginkirjaston toimipaikkaverkosto, 10 kiinteätä toimipaikkaa, ja aukioloaikoja laajentavat, kirjastonkäytön ajoittamisen kuntalaisten omien tarpeiden mukaan mahdollistavat, omatoimikirjastot. Kirjastotoimipaikat toimivat myös asuinalueiden kulttuurikeskuksina, tiloina, joissa toteutetaan	Kunnalliset lähipalvelut tuottavat keskustan ulkopuolisille asuinalueille elinvoimaa, luovat alueille viihtyisyyttä sekä estävät syrjäytymistä ja asuinalueiden segregaatiota. Lähipalvelut edistävät kuntalaisten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja palveluiden saavutettavuutta sekä rakentavat yhteisöllisyyttä.

monenlaista toimintaa ja tapahtumia, myös yhteistyönä.	
Maksuttomat kulttuuripalvelut Kulttuuriyksikön toimijat, kaupunginkirjasto, kaupungin museot, kaupunginorkesteri ja lastenkulttuurikeskus, järjestävät runsaasti maksuttomia, kaikille avoimia tapahtumia, työpajoja, harrastuskerhoja, opastuksia ja näyttelyitä. Kulttuuripalvelut tarjoavat kaikille avoimia, maksuttomia julkisia tiloja kaupunkilaisten viettää aikaa ja oleskella kulttuurin parissa. Laki yleisistä kirjastoista määrittelee, että yleisen, kunnallisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Yleisen kirjaston omien aineistojen käyttö, lainaus ja varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta on maksutonta. Esimerkkinä kaupungin museoiden maksuton sisäänpääsy alle 18-vuotiaille ja opiskelijoille ja vuotuiset maksuttoman sisäänpääsyn päivät, kaupunginorkesterin yleisölle avoimet, maksuttomat kenraaliharjoitukset, lastenkulttuurikeskus Kruunupään galleria ja kaupunginkirjastosta kirjastokortilla lainattavat kulttuurin ja liikunnan kausikortit sekä liikuntavälineet. Esimerkkinä yhteistyönä järjestettävät vuotuiset Maksa mitä haluat -päivät. Maksa mitä haluat -päivinä Porin kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa asiakas saa itse päättää sisäänpääsymaksunsa hinnan. Päivien tavoitteena on saada asukkaita liikkeelle ja tutustumaan Porin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin. Kulttuuripalveluista mukana ovat kaupungin museot ja lastenkulttuurikeskus. Maksa mitä haluat -päiviä järjestetään vuosittain 3-4 kappaletta.	Maksuttomia palveluita tarjoamalla varmistetaan, että kuntalaisten taloudelliset resurssit eivät muodosta esteitä palveluiden käytölle. Maksuttomat palvelut edistävät yhdenvertaisuutta, vähentävät eriarvoisuutta ja estävät syrjäytymistä. Maksuttomat palvelut auttavat erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia, varmistaen heille mahdollisuuden osallistua kunnan toimintaan. Mahdollistamalla palvelut ja elämykset kaikille kuntalaisille luodaan yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäisevästi terveyttä sekä hyvinvointia.
Digitaaliset kulttuuripalvelut Kulttuuriyksikön palvelukokonaisuuden toimijoilla on kattavasti digitaalisia palveluja ja sisältöjä kuntalaisten käytettävissä. Verkkopalveluja ja -sisältöjä kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti. Kaupunginkirjasto, kaupungin museot, kaupunginorkesteri ja lastenkulttuurikeskus tarjoavat kuntalaisille opastusta ja apua verkkopalvelujensa käytössä.	Verkossa toimivat palvelut ja sisällöt lisäävät saavutettavuutta ja mahdollistavat sen, että kuntalaiset voivat käyttää palveluita ja tutustua sisältöihin ajasta ja paikasta riippumattomasti. Digiopastus ja tuki verkkopalvelujen käytössä edistävät kansalais- ja medialukutaitoja sekä vahvistavat osaltaan yhteiskunnan kehityksessä mukana pysymistä, osallistumista ja demokratiaa.

Kaupunginkirjaston toimipaikoissa tarjotaan lisäksi yleistä digiopastusta kuntalaisille, sekä ryhmissä että henkilökohtaisesti. Esimerkkinä kaupunginkirjaston elokuvien suoratoisto- ja kielikurssipalvelut sekä valtakunnallinen e-kirjasto, Porin taidemuseon kaupungin taidekokoelman teoksia esittelevä virtuaalinäyttely ja kaupungin museoiden mobiilikulttuurireitit, jotka johdattavat keskustaluokan historiaan, arkkitehtuuriin, taiteeseen ja kaupunkiluontoon.	
Kulttuuriyksikön hallinnoimat kehittämishankkeet Ulkoisella rahoituksella toteutetaan kulttuuriyksikössä kehittämis- ja kokeilutoimintaa, jota ei muuten olisi mahdollista toteuttaa. Esimerkkinä Liveability, Designing public services for resilient neighbourhoods -hanke. EU-hankkeessa Pori yhdessä seitsemän muun Itämeren alueen kaupungin kanssa pyrkii luomaan ellettävämpää ja asuttavampaa kaupunkikeskustaa kehittämällä luovuutta julkisten palveluiden suunnittelussa. Porissa tavoite on rohkaista kaupunkilaisia itseään tuottamaan elävämpää kaupunkikeskustaa, esimerkiksi tyhjiä tiloja täyttämällä. Hankkeen tuottama materiaali keskittyy rohkaisemaan julkishallinnon työntekijöitä löytämään työhönsä uutta kipinää ja ihmiskeskeisyyttä luovilla yhteiskehittämisen sekä palvelumuotoilun keinoilla. Hankkeen pääasiallinen toiminta keskittyy vanhan linja-autoaseman tiloihin synnytettyyn kaikille avoimeen kohtaamistilaan ja kulttuurialustaan nimeltä Asema44. Liveability-hankkeessa on pilotoitu kaupunkilaislähtöistä kulttuuritoimintaa järjestämällä kaikille avoimia ja maksuttomia tapahtumia mm. Kaupunkiolohuoneella, TGT-tilassa Teljäntorilla, sekä Asema44:llä. Hankkeessa on ideoitu myös mm. Kasviambulanssi, siirrettävä vihertaideteos ja osallistava palvelupiste.	Kokeileva kaupunkikeskustan kehittäminen ottaa kaupunkilaiset mukaan toimintojen ja tapahtumien suunnitteluun, näin saadaan kaupungista ja palveluista kuntalaisten näköiset ja heidän tarpeensa täyttävät, sekä luodaan pito- ja vetovoimaa keskustaan. Kuntalaisten hyvinvointi lisääntyy, kun kaupunki on asukkaitaan varten, elävä ja vireä, paikka, jossa on toimivat palvelut, hyvä asua ja elää. Kuntalaisten aktiivisuus, kuulluksi tuleminen ja osallisuuden kokemus lisääntyy, kun heidät otetaan mukaan suunnitteluun ja toteuttamiseen, samalla synnytetään yhteisöllisyyttä, kotiseutuylpeyttä ja uudenlaisia yhteistyöverkostoja. Esimerkkihankkeen tavoitteena on lisätä yhteisöllisyyden tuntua jo suunnittelusta alkaen, osallistamalla ja yhteiskehittämällä tapahtumia yhdessä kaupunkilaisten ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Tarkoitus on muokata kaupunkikulttuuria niin, että kaupunki luo mahdollisuuksia sen järjestämiseen kaikille.

Kulttuurikasvatussuunnitelma Kulttuurikasvatussuunnitelman mukainen toiminta Kirjasto- ja Kulttuuripolun puitteissa tukee koulujen opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja kytkeytyy useisiin oppiaineisiin. Kaupunginkirjaston, kaupungin museoiden, kaupunginorkesterin ja lastenkulttuurikeskuksen opetukselle ja varhaiskasvatukselle suunnatut palvelut tavoittavat laajasti eri ikäryhmät, vierailuilla käydään päiväkodeista, alakouluista, yläkouluista, lukiosta ja muista 2. asteen oppilaitoksista, mukaan lukien erityisryhmät. Porin kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma uudistettiin vuosien 2023–2024 aikana.	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta, luovuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tarjoaa uusia tapoja ymmärtää maailmaa. Kulttuurikasvatus edistää lasten ja nuorten taitoja ja oppimista, opettaa monipuoliseen ilmaisuun sekä takaa heille oikeuden kulttuurin kokemiseen yhdenvertaisesti. Kulttuuri ja taide kuuluvat hyvään lapsuuteen ja nuoruuteen. Kulttuurikasvatus rakentaa tulevaisuutta.
Julkinen taide Julkinen taide on kaikille vapaasti nähtävissä olevaa taidetta julkisissa sisä- ja ulkotiloissa. Porin kaupunki omistaa julkisia taideteoksia, kuten ulkoveistoksia ja rakennuksiin kytkeytyvää ns. prosenttiperiaatetaidetta, esimerkiksi seinämaalauksia. Julkisen taiteen suunnittelutyöryhmä toimii Porin kaupungin julkisen taiteen asiantuntijaelimenä, työryhmässä on edustettuna kulttuuriyksiköstä Porin taidemuseo, Satakunnan Museo ja lastenkulttuurikeskus Kruunupää, puheenjohtajana toimii kulttuuriyksikön päällikkö. Porin taidemuseo toimii julkisen taiteen asiantuntijana ja tekee kaupungin julkiseen taiteeseen liittyvää perustutkimusta sekä kokoaa ja ylläpitää teoksiin liittyvää arkistoa. Porin taidemuseo sijoittaa taidekokoelmiinsa kuuluvia teoksia Porin kaupungin toimipisteisiin ja työtiloihin kaupunkilaisten nähtäväksi ja koettavaksi. Taidemuseo järjestää esimerkiksi maksuttomia opastettuja veistosvaelluksia, kävelyopastuksia, joilla tutustutaan julkiseen taiteeseen. Lastenkulttuurikeskus Kruunupää toteuttaa kaupunkitiloihin, lasten ja nuorten ympäristöihin, kuten päiväkoteihin ja kirjastoihin, pysyviä ja lyhytaikaisia julkisia teoksia yhteistyössä taiteilijoiden ja lasten kanssa.	Taide osana työ- ja kouluympäristöjä sekä julkisia tiloja herättää ajatuksia, tunteita ja keskustelua. Taide lisää elinympäristöjen viihtyisyyttä ja toimii myös oppimisen ja kasvatuksen tukena. Julkinen taide elävöittää rakennettua kaupunkiympäristöä ja lisää sen kiinnostavuutta sekä. Julkinen taide opettaa nauttimaan kulttuurista ja taiteesta, tuottaa hyvää mieltä, lisää luovuutta sekä aikaansaa oivalluksia ja elämyksiä.

Julkisen taiteen työryhmä laati kaupungin ensimmäisen julkisen taiteen ohjelman vuonna 2024, ohjelma loi yhtenäiset käytännöt julkisen taiteen hankkeiden käsittelylle ja toteutukselle.	
Kulttuuriyksikön saavutettavuussuunnitelma 2024 – 2026 Kulttuuriyksikön saavutettavuussuunnitelma 2024-2026 keskittyy kulttuuripalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja saavutettavuuden edistämiseen. Saavutettavuussuunnitelma toimii kehittämisen tietopakettina ja ohjaajana sekä tarkistuslistana kulttuuripalveluissa. Suunnitelmassa käsitellään saavutettavuuden eri osa-alueet, fyysinen saavutettavuus eli esteettömyys, taloudellinen saavutettavuus, sosiaalinen saavutettavuus ja digitaalinen saavutettavuus. Saavutettavuussuunnitelmaan pyydettiin lakisääteisten vaikuttamistoimielinten lausunnot.	Saavutettavuus on palvelujen ja tilojen toimivuutta mahdollisimman monenlaisten ihmisten kannalta, sisältäen myös monimuotoisuutta huomioivan ilmapiirin ja asenteet. Palvelujen, toimintojen ja tapahtumien hyvä saavutettavuus kertoo erilaisten ihmisten tarpeiden huomioimisesta. Saavutettavuus on myös mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa. Edellytys täysivaltaiselle toimijuudelle yhteiskunnassa on erilaisten toimintojen ja palvelujen hyvä saavutettavuus. Saavutettavuuteen liittyvät läheisesti moninaisuus ja yhdenvertaisuus. Moninaisuuden huomioiminen luo perustaa yhdenvertaisuuteen pyrkimiselle. Kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta parantavilla toimilla voidaan vahvistaa hyvinvoinnin lisäksi kuntalaisten osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia sekä torjua eriarvoistumiskehitystä ja luottamuksen rapautumista.

Liikunta

Porin kaupungin liikuntayksikön tehtävänä on edistää ja tukea kuntalaisten liikkumismahdollisuuksia ja hyvinvointia järjestämällä eri ikäisille ohjattua toimintaa, ylläpitää liikuntapaikkaverkostoa yhteistyössä teknisen toimialan kanssa, tukea kolmannen sektorin liikuntatoimijoita sekä toimia asiantuntijaroolissa Porin kaupungin liikuntaan ja hyvinvointiin vaikuttavissa kysymyksissä ja kehityshankkeissa.

Liikuntayksikkö toimii liikuntalain puitteissa tukien eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua, lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, liikunnan kansalaistoimintaa, huippu-urheilua ja liikkumisen yhdenvertaisuutta.

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023–2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Porin poikkihallinnollinen liikkumishjelma	Laaja-alainen liikkumisen edistämishjelma, mihin asetetuilla toimenpiteillä osallistetaan kaikki Porin kaupungin toimialat toteuttamaan liikkumista tukevia toimenpiteitä. Ohjelman toimenpiteissä on huomioitu kaikki ikä- ja liikkujaryhmät.

Harrastamisen Porin malli	Harrastamisen Porin malli mahdollistaa kaikille peruskoululaisille maksuttoman harrastuksen koulupäivän yhteydessä. Harrastustoiminnalla lisätään lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastamiseen sekä itsensä kehittämiseen. Maksuttomalla harrastustoiminnalla on merkittäviä positiivisia vaikutuksia nuorten fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.
Jokaisella on oikeus liikkua -hanke	Jokaisella on oikeus liikkua -hankkeessa mahdollistetaan erityistä tukeva tarvitseville 18–29-vuotiaille nuorille harrastuskokeiluja, minkä avulla edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.
Liikuntaneuvonta	Porin kaupungin liikuntapalvelut järjestää maksutonta liikuntaneuvontaa kaikenikäisille porilaisille, jotka kokevat liikkuvansa liian vähän terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta. Liikuntaneuvontaa mahdollistetaan myös Porin Ohjaamolla 18–29-vuotiaille nuorille.
Leveliä liikuntaneuvontaan – Vaikuttavan liikuntaneuvonnan kehittämishanke (Hankekausi 3.3.-31.12.2025)	Leveliä liikuntaneuvontaan -hankkeessa kehitetään Porin kaupungin liikuntayksikön ja hyvinvointialueen välistä palveluketjua liikuntaneuvonnan edistämiseksi työikäisille porilaisille. Hankkeen tarkoituksena on tavoittaa sosiaali- ja terveyspalveluista terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia porilaisia, jotka pyritään ohjaamaan liikuntapalveluiden järjestämän liikuntaneuvonnan pariin.
Harrastamisen Porin mallista seuratoimintaan - siltahanke urheiluseuratoimintaan ohjautumiseksi (Hankekausi 1.8.2025-31.7.2026)	Harrastamisen Porin mallista seuratoimintaan -hankkeessa laajennetaan Harrastamisen Porin mallin toimintoja. Hankkeen tavoitteena on saada lapsia ja nuoria aktiivisemmin seurojen järjestämään liikkumistoimintaan mukaan sekä tukea polkua seuratoiminnan pariin ilman taloudellisia velvoitteita.
Harrastamisen Porin mallin höntsät	Höntsäryhmillä mahdollistetaan Porin peruskoululaisille omaehtoinen matalan kynnyksen liikkuminen valvotussa ympäristössä. Toiminnalla pyritään Harrastamisen Porin mallin tavoin yhdenvertaistamaan lasten ja nuorten mahdollisuuksia monipuoliseen harrastustoimintaan.
Vertaisohjaajaverkosto	Porin liikuntapalveluiden organisoimalla vertaisohjaajaverkostolla edistetään ikääntyneiden liikkumista ja sosiaalista hyvinvointia. Porin kaupungin liikuntapalveluiden henkilöstö kouluttaa vapaaehtoisia toimijoita ohjaamaan liikuntaa ikääntyneille eri kaupungin alueilla.
Seniorikortti	Ikäihmisille suunnattu seniorikortti mahdollistaa toimintakykyä ylläpitävää liikkumista edullisesti kaupungin uimalaitoksissa.
Soveltava liikunta	Soveltava liikunnan ryhmillä edistetään yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia porilaisille, joilla on vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen takia vaikeuksia osallistua liikuntapalveluiden järjestämään yleiseen toimintaan.

Ohjattu liikunta ja erityisliikunta	Porin liikuntapalveluiden ohjatuilla liikuntatunneilla mahdollisesta edullisia ammattilaisten vetämiä liikuntatunteja, millä edistetään monipuolisesti eri ikäisten porilaisten hyvinvointia ja terveyttä. Vesiliikuntaryhmiä toteutetaan kaikissa kaupungin uimalaitoksissa. Erityisliikunnan puitteissa järjestetään liikuntaa erityisryhmille. Ohjattua liikuntaa järjestetään myös maksuttomasti etänä, mikä mahdollistaa suuren osallistujamäärän sekä vähentää esteitä osallistumiselle.
Avustukset	Porin kaupunki tukee liikunnan toiminta-avustuksilla urheiluseurojen toimintaedellytyksiä (perustoiminta ja tilojen ylläpitämisen kustannukset). Liikunnan avustuksiin vuodelle 2025 osoitettu määräraha on suuruudeltaan 360 000 euroa.
Satakunnan Urheiluakatemia	Yhtenä liikuntayksikön perustehtävänä on tukea myös kilpa- ja huippu-urheilua. Liikuntayksiköstä koordinoitava Satakunnan Urheiluakatemia tukee urheilevien opiskelijoiden opintojen ja urheilun yhdistämistä sekä laadukasta valmennusta ja harjoittelua yhteistyössä oppilaitosten, seurojen ja valmentajien kanssa.
Koulujen ja eskareiden uimaopetus	Alakouluikäisten (2./4./6.lk) sekä esikoululaisten uimaopetusta toteutetaan liikuntayksiköstä käsin perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.
Liikuntapolku	Liikuntapolku on Porin perusopetuksen liikunnanopetusta tukevan toiminnan esittely, mikä mahdollistaa erilaisten lajien kokeilun lukuvuoden aikana kaikille peruskoululaisille.
Lasten liikuntamaa	Lasten liikuntamaa tarjoaa porilaisille lapsiperheille mahdollisuuden monipuoliseen liikkumiseen ja liikunnallisiin aktiviteetteihin Karhuhallissa. Liikuntamaalla pyritään edistämään liikunnan yhdenvertaisuutta porilaisille lapsiperheille ilman merkittäviä taloudellisia panostuksia.
Karhuhallin kuntokävelyt	Ikäihmisille suunnatut viikoittaiset kuntokävelyt talvikaudella Karhuhallissa mahdollistavat liikkumisen turvallisessa ympäristössä.
Nuorisopassin uinnit	Kaikilla kaupungin 5.-9.-luokkalaisilla on nuorisopassin kautta käytössään 43 uintikertaa vuoden aikana. Uintikerrat ovat käytettävissä kaikissa kaupungin uimalaitoksissa.
Uimakoulut	Kesäisin maauimalassa sekä talvikaudella uimahalleissa järjestettävät uimakoulut tukevat uimataidon oppimista. Uimakouluja ja uimaopetusta järjestetään lasten lisäksi myös aikuisille.
Kesäliikuttajat	Kesäisin palkattavat kesäliikuttajat järjestävät eri kohderyhmille suunnattua maksutonta liikunnallista toimintaa eri puolilla kaupunkia.

Nuoriso

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Nuorten työpaja tarjoaa porilaisille alle 29-vuotiaille nuorille työpajapalveluja veturitalleilla ja nuorisotalolla	Nuorten työpaja tarjoaa tavoitetuille ja nuorten palveluissa oleville nuorille työpajavalmennusta mm. yksilö-, työ-, ja työhön valmennuksen keinoin. Kaikki nuoret saavat käyttöönsä palvelun alussa yksilökohtaisen palvelusuunnitelman, joka sisältää tavoitesuunnitelman pajajaksolle. Suunnitelma on laadittu yksilöllisesti kuunnellen nuorten toiveita ja tarpeita omien koulutus- ja työllistymistavoitteiden toteuttamiseksi. Nuorten työpaja tavoittaa vuosien 2023–2025 aikana (vuoden 2025 arvio n. 250 nuorta palveluissa) yhteensä n. 700 eri nuorten palveluissa olevaa nuorta. Nuorten työpaja tarjoaa nuorille työskentelyä mm. Rakennus- ja puusepäntehtävissä, metalli-, autopajan ja kuljetusten tehtävissä, kahvilatoiminnassa, musiikkia bändipajassa ja pressipajalla monipuolisissa media-alan tehtävissä sekä taidelähtöisissä kädentaiteen tehtävissä.
Etsivä nuorisotyö tavoittaa työelämän ja koulutuksen ulkopuolisia alle 29-vuotiaita nuoria	Etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia toisen asteen ja perusasteen nivelvaiheessa olevia alle 29-vuotiaita nuoria ja auttaa heitä sellaisten nuorten palvelujen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja avoimille työmarkkinoille työhön. Etsivä nuorisotyö on nuorille vapaaehtoista. Porissa toimii yhteensä viisi etsivää nuorisotyöntekijää, joista neljä Porin kaupungilla ja yksi Satakunnan sininauhan palveluksessa. Porin kaupungin etsivä nuorisotyö on tavoitellut seurantakaudella 2023-2024 lähes kahta tuhatta (1700, vuoden 2025 arvio 540 nuorta) paikallista alle 29-vuotiasta nuorta, joista 400 on kontaktoitu ja ohjattu eteenpäin kertaluonteisesti. Tavoitetuista nuorista yli 1000 nuoren kanssa työskentely on johtanut pidempään asiakassuhteeseen ja palveluohjaukseen.

Mielekäs ja turvallinen vapaa-aika on merkittävä osa nuoren hyvinvointia. Nuorisopalvelut tuottavat palveluja nuorille monin eri menetelmin.	Eri ikäisiä nuoria kohdataan monenlaisissa toiminnoissa. Työmuotoina nuorisopalvelujen nuorisotyössä ovat yksilöllinen nuorisotyö, kohdennettu nuorisotyö, yhteisöllinen nuorisotyö ja yhteiskunnallinen nuorisotyö. Vuoden 2024 aikana osallistumiskertoja eri toimintoihin oli yhteensä 70 215 (vuosi 2023:54 224). Aktiivisia kohtaamisia verkossa oli 3 675 (vuosi 2023: 523) ja passiivisia (nuorisopalvelujen eri digialustoilla kävijät, joihin työntekijät tuottavat sisältöjä) 135 775 (Vuosi 2023: 61 669). Nuorisotilatoimintaa järjestetään seitsemällä eri tilalla ympäri Poria ja kulttuurisen nuorisotyön keskuspaikkana toimii Kulttuuritalo Annis. Liikkuva nuorisotila Nuokkapaku on liikenteessä kesäisin. Leiri- ja retkitoimintaa järjestetään eri ikäisille lapsille ja nuorille sekä erilaisia tapahtumia niin livenä kuin virtuaalisena. Diginuorisotyössä panostetaan sosiaalisen median sisällön tuottamiseen sekä tehdään pelinuorisotyötä niin kasvotusten kuin etänä ja työskennellään nettinuorisotalossa (Netari.fi). Nuorisopalvelut toimivat myös useissa nuorten suosimissa sosiaalisen median palveluissa. Jalkautuvaa nuorisotyötä (JANNU) tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Erityisnuorisotyössä toteutettiin jalkautuvan työn lisäksi mm. kohdennettua pienryhmätoimintaa ja henkilökohtaista yksilötyötä. Kansainvälisessä nuorisotyössä ollaan mukana eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelu (ESC) toiminnassa, joka on mahdollistanut kahden ulkomaalaisen nuoren vapaaehtoistyöskentelyn nuorisopalveluissa aina vuoden kerrallaan. Pienryhmätoiminta ja ohjauspalvelu ovat myös kansainvälisen nuorisotyön menetelminä. Koulunuorisotyötä on tehty vakituisen työntekijän voimin Itätuulen koulussa ja nyt hankerahoituksella WinNovan Porin kampuksella. Meri-Porissa toteutetaan mallia, jossa alueen nuorisonohjaaja on 1pv/vko koululla. Lasten ja nuorten vaikuttamistoiminnassa toteutettiin yhdessä opetustoimen kanssa Vaikuttamisen polku -mallia. Malli pitää sisällään koulukohtaisen työskentelyn, alueparlamentit ja
---	--

	nuorisovaltuuston. Porin kaupungin nuorisopalvelujen perussuunnitelma (NUPS), jossa kerrotaan tarkemmin nuorisopalvelujen toiminnan kokonaisuudesta on luettavissa osoitteessa pori.fi/nuoret.
Syksyn 2025 erillisiä tapahtumia mm. - 15.-29.8. Anniksen Lapualaisooppera Kirjurinluodon kesäteatterissa - 16.8. Taiteiden yön Taiteiluturnee keskustan nuorisotalolla - 23.8.2025 Polje ny Pohjois-Poriin - tapahtuma - 29.-31.8. Pelitapahtuma Minisomnia Puuvillan nuokkarilla - 30.8.2025 Kuule mua –tapahtuma Puuvillassa - 5.-6.9. NPH (Näin Pori harrastaa) tapahtuma Karhuhallissa - 18.10. Nipporin osatapahtuma keskustan nuorisotalolla - 8.11. Porin pelipäivä keskustan nuorisotalolla - 21.11. Nuorten bileet keskustan nuorisotalolla	Nuorille järjestetyt tapahtumat edistävät hyvinvointia monipuolisesti. Ne vahvistavat yhteisöllisyyttä ja vähentävät yksinäisyyttä tarjoamalla turvallisia kohtaamispaikkoja. Tapahtumat tukevat mielenterveyttä, lievittävät stressiä ja lisäävät osallisuuden kokemusta, mikä vahvistaa nuorten itsetuntoa ja elämänhallintaa. Lisäksi ne voivat kannustavat terveellisiin elämäntapoihin ja tarjoavat mahdollisuuden kohdata luotettavia aikuisia. Kaikki nämä tekijät yhdessä tukevat nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia.
Nuorisopassi	Nuorisopassi tukee kuntalaisen hyvinvointia tarjoamalla nuorille mahdollisuuden osallistua liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoihin edullisesti tai ilmaiseksi. Tämä edistää fyysistä aktiivisuutta, joka ennaltaehkäisee terveysongelmia, kuten lihavuutta ja mielenterveyden haasteita. Lisäksi se kannustaa sosiaaliseen osallistumiseen, vähentäen syrjäytymisen riskiä ja tukien yhteisöllisyyttä. Toimintoihin osallistuminen vahvistaa nuorten itsetuntoa ja elämänhallintaa, mikä ehkäisee sosiaalisia ongelmia.
Loma-ajan toiminta/ Kesätoiminta	Kesätoiminta tukee hyvinvointia tarjoamalla lapsille kesäaikana turvallista, liikunnallista ja sosiaalista toimintaa. Se edistää fyysistä ja psyykkistä terveyttä, ehkäisee yksinäisyyttä ja kiusaamista sekä vähentää perheiden kesäajan stressiä ja taloudellista raskautta. Ohjattu ympäristö ennaltaehkäisee tapaturmia ja sosiaalisia ongelmia.
Hanketyö	Nuorisoyksikkö tukee kuntalaisten hyvinvointia myös hanketyön kautta. Hanketyö keskittyy

	usein kohdennettuihin projekteihin, joissa kehitetään uusia toimintamalleja, vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja vastataan nuorten erityistarpeisiin.
Verkostotyö	Nuorisoyksikkö osallistuu kansainvälisiin verkostoihin (esim. WISH CITIES) ja paikalliseen yhteistyöhön, jotka kehittävät nuorten palveluja ja tukevat hyvinvointia. Tämä ennaltaehkäisee terveyseroja ja sosiaalisia ongelmia tarjoamalla tukea muuttuviin tilanteisiin.
Ohjaamopalvelut	Ohjaamo on konkreettinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpide, joka tukee nuorten elämänhallintaa, ehkäisee ongelmia ja säästää yhteiskunnan kustannuksia. Se tarjoaa matalan kynnyksen apua ja ohjausta tilanteissa, joissa nuori muuten saattaisi jäädä ilman tukea. Varhainen keskusteluapu ja ohjaus vahvistavat mielen hyvinvointia ja estävät ongelmien pitkittymistä, mikä vähentää tarvetta raskaille mielenterveyspalveluille. Työhön, opiskeluun ja harjoitteluun ohjaaminen auttaa rakentamaan arjen rytmiä ja sosiaalisia suhteita, jolloin riski syrjäytyä tai jäädä pitkäaikaistyöttömäksi pienenee. Talouden ja asumisen kysymyksissä oikea-aikainen tuki ehkäisee velkaantumista, häättöjä ja taloudellista kriisiä. Samalla Ohjaamo tarjoaa yhteisön, jossa nuori kohdataan ilman byrokratiaa ja jossa hänen osallisuutensa vahvistuu. Yhden oven periaatteella toimiva monialainen palvelu vähentää pompottelua luukulta toiselle ja varmistaa, että apu tulee nopeasti ja oikea-aikaisesti. Näin Ohjaamo paitsi tukee nuorten arkea ja hyvinvointia, myös ehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia, jotka ilman tukea johtaisivat huomattaviin kustannuksiin kunnille

Ohjaamon RRF resurssi RRF-rahoitus oli EU:n elpymisväline, josta Suomi kanavoi määraaikaista tukea myös Ohjaamo-toiminnan vahvistamiseen. Kyseessä on Ohjaamojen kannustinmalli, jossa kunnat ja hyvinvointialueet saavat valtionavustusta, jos ne itse sitoutuvat toiminnan rahoittamiseen ja kehittämiseen. Malli turvaa resurssien jatkuvuutta ainakin vuoteen 2025 asti, mutta pysyvän rahoitusratkaisun tarve on edelleen kesken. 1. Ohjaamon kuraattori 2. Psyk. sh.	Ohjaamon kuraattori 2023 581 nuorta 2024 692 nuorta tavoitteena: • Nuorten tavoittaminen • Nuorten rinnalla kulkeminen • Nuorten palveluihin saattaminen • Oppilaitosyhteistyö • Ohjaamon verkostoihin vahvistaminen • Yritysyhteistyö sekä järjestöyhteistyö ja viestintä Ohjaamon psyk. Sh. 1.5.-31.8.2025 160 nuorta tavoitteena: • Vastata tutkittuihin ja esiin nousseisiin nuorten haasteisiin. Tarpeita ovat mm. nuorten ahdistuksen ja masennuksen oireet, syömisongelmat, tai somen käytön ongelmat. • vahvistamalla Ohjaamon monialaisuutta • lisätä nuorille suunnattuja psykososiaalisia palveluja • Tavoitteena on myös tarjota nuorille matalan kynnyksen ajanvarauksetonta ja anonyymejä palveluja, joita ei ilman kannustinmallia olisi käytettävissä hyvinvointialueen palveluissa • vahvistaa Ohjaamon ja hyvinvointialueen yhteistyötä Ohjaamo-palveluissa
Matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminta Ohjaamolla	Matalan kynnyksen kohtaamispaikka ns. nuorisotilaiän ylittäneille nuorille (18-29 v). Toimintaan tavoitetaan erityisesti niitä nuoria, jotka muuten jäisivät syrjään nuorille järjestetystä toiminnasta esim. taloudellisen asemansa, taustansa tai muun syyn vuoksi. Toiminta on kynnyksetöntä ja toteutuu säännöllisesti. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa ja tukea nuorten osallisuutta omaan yhteisönsä sekä yhteiskuntaan. Toiminnan tavoitteena on myös vahvistaa nuorten mielenterveyden hyvinvointia sekä arjen taitoja ja tuoda heille paikka, jossa voi kohdata oman ikäisiään, samassa tilanteessa

	olevia nuoria matalalla kynnyksellä. Tavoitteena on tarjota tila ja harrastusmahdollisuuksia niille nuorille, jotka muuten jäisivät kotiin. Toiminnassa tehdään vahvaa yhteistyötä mm. Ohjaamon ja muiden nuorten palveluiden kanssa, sekä hyvinvointialueen kanssa. Näin toimintaan ohjautuu nuoria, joilla on eniten tarvetta yhteisölliseen, osallisuutta tukevaan toimintaan. Toiminnassa rakennetaan myös vahvaa yhteistyöverkostoa esim. paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, luoden nuorille mahdollisuuksia esim. harrastamiseen sekä muuhun vapaa-ajantoimintaan osallistumiseen myös muiden toimijoiden toiminnoissa.
--	--

ELINVOIMA- JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

Kasvu- ja työllisyyspalvelut

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023–2025:	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Prizztechin kautta toteutettava elinkeinopalvelujen ohjaus. Aloittavan yrittäjän neuvonta, startti-infot ja sparraus. Yhteistyö TE-toimiston ja Satakunnan työllisyysalueen kanssa (starttiraha)	Madaltaa yrittäjyyden kynnystä ja mahdollistaa työllistymisen omaan yritykseen; vahvistaa yrityksen elinkelpoisuutta. Vahvistaa yrittäjän toimeentuloa ja arjen hallintaa → ehkäisee pitkäaikaistyöttömyyttä, taloushuolia ja niihin liittyviä sosiaalisia ongelmia. Parantaa verotuloja.
Prizztechin kautta toteutettava elinkeinopalvelujen ohjaus. Omistajanvaihdosneuvonta ja yrityskauppojen tuki	Turvaa työpaikat ja lähipalvelut, ehkäisee konkurssien/katkosten aiheuttamia työttömyysjaksoja; ylläpitää yhteisöjen elinvoimaa ja vähentää syrjäytymisen riskiä. Parantaa verotuloja.
Prizztechin kautta toteutettava elinkeinopalvelujen ohjaus. Esim. Prestart-ideahautomo, Businessenkeliverkosto, mentoritoiminta.	Edistää yritysten kasvua, ja sitä kautta rekrytointikykyä → lisää työtä ja tuloja; taloudellinen vakautuminen ehkäisee mielenterveyden kuormitusta ja sosiaalista huono-osaisuutta. Parantaa verotuloja.
Prizztechin kautta toteutettava elinkeinopalvelujen ohjaus. Klusteri- ja ekosysteemihankkeet yhdessä yritysten ja koulutus- ja tutkimuslaitosten kanssa. Mm: automaatio- ja robotiikka, bio- ja kiertotalous, energiaratkaisut, hyvinvointiteknologia, teknologiametallit, tapahtumateollisuus.	Luo pohjaa yritysten kasvulle ja uusille työpaikoille. Vakauttaa työllisyyttä; taloudellinen turva vähentää terveys- ja hyvinvointiriskejä; yhteiskehittäminen vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Kasvukontaktointi ja kasvukeskustelut kärkiyritysten kanssa (2023–2025). Yhteistyössä Prizztech ja työllisyysalue	Luo pohjaa yritysten kasvulle ja uusille työpaikoille. Vakauttaa työllisyyttä; taloudellinen turva vähentää terveys- ja hyvinvointiriskejä; yhteiskehittäminen vahvistaa yhteisöllisyyttä.
Palvelut ulkomaalaisille työntekijöille ja opiskelijoille (2023–2025). Yhteistyössä KONS/International House	Sujuva asettautuminen ja työllistyminen vahvistavat perheiden arjen vakautta ja ehkäisevät sosiaalisia ongelmia. Ulkomaiset osaajat ovat helpottamassa yritysten osaajapulaa ja siten parantamassa kasvun edellytyksiä.
Työllisyysalue/elinkeino- ja koulutuspalvelut. Työvoiman saatavuuspalvelut: rekrytointi- ja koulutusratkaisut, osaajamarkkinointi (2023–2025).	Lyhentää työttömyysjaksoja ja helpottaa työnvaihtoja; vahvistaa osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä sekä päihde- ja mielenterveysriskejä.
Teollisuuden (mm. vety-, data- ja turvallisuusteollisuus) sijoittumiskokonaisuudet	Uudet investoinnit tuovat työtä, mikä säteilee myös aluetalouteen positiivisesti (1 uusi teollinen työpaikka luo aluetalouteen 2-3 uutta työpaikkaa)
Vuosina 2023-2024 kunnan työllisyyspalvelut järjestivät kuntakokeilun kautta lakisääteisiä työvoimapalveluita porilaisille. Nämä pitävät sisällään mm. työllistymistä edistäviä palveluita ja koulutusta. Lisäksi kunta mukana lakisääteisessä TYP-palvelumallissa, jossa ns. vaikeasti työllistyville tarjotaan työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita yhdessä Kelan ja hyvinvointialueen kanssa.	Työvoimapalvelut edistävät työttömien työnhakijoiden hyvinvointia tarjoamalla palveluita, jotka edistävät paitsi työllistymisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia myös toimintakykyä ja osallisuutta. Palveluissa kontaktoidaan, motivoidaan ja ohjataan asiakkaita sekä järjestetään mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen. Työvoimapalvelut tärkeässä roolissa myös työkyvyn arviointeihin ja työttömien terveystarkastuksiin ohjaamisessa. Palvelut ovat tärkeässä roolissa syrjäytymisen ehkäisyssä paitsi osallistamisen muodossa myös taloudellisten tukien muodossa.
Kaupunki maksoi valtiolta saadun palkkatuen lisäksi ns. kuntalisää, jonka avulla nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä saatiin palkkatyöhön kunnan sekä järjestöjen työtehtäviin.	Palkkatuen täydentäminen on mahdollistanut vuositasolla noin 300 henkilön työjaksot. Tuetut työsuhteet ovat tarjonneet muitakin hyvinvointia vahvistavia elementtejä kuin työ ja palkka. Kuuluminen yhteisöön ja esimerkiksi työterveyshuollon palveluiden saaminen edistävät yksilötasolla hyvinvointia ja luovat yleisemmällä tasolla elinvoimaa.
Työllisyyspalvelut vastasi vuoden 2023 loppuun asti kaupungin työpajapalveluista ja vuoden 2024 loppuun asti ns. aikuisten työpajapalveluista.	Työpajatoiminta on tarjonnut satoja työ- ja työkokeilumahdollisuuksia sekä aiemmin myös kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia porilaisille. Työpajoilla tehty myös tiivistä oppilaitosyhteistyötä. Hyvinvointia ovat tuottaneet osallisuus ja työtoiminta. Työpajat ovat tuottaneet hyvinvointia myös muille kuntalaisille huolehtimalla mm. luontoreittien huollosta ja rakentamisesta.

Vuoden 2025 alusta alkaen kaupunki on vastannut kaikista lakisääteisistä työvoima- ja yrityspalveluista ja toimii vastuukuntana Satakunnan työllisyysalueelle.	Työvoimapalvelut edistävät työttömien työnhakijoiden hyvinvointia ja yrityspalvelut auttavat alueen työnantajia työllistämään ja luomaan sitä kautta elinvoimaa ja hyvinvointia alueelle.
Työvoimapalveluihin kuuluvat myös mm. TYM-palvelu, nuorten matalankynnyksen neuvontapalvelut sekä maahanmuuttajien kotoutumispalvelut.	Erityisryhmille tarjottavat palvelut ja etuudet vastaavat heidän erityistarpeisiinsa ja verkostomaiset palvelut tuodaan työnhakijoiden saataville eri kanavia pitkin. Työhaussa tukeminen sekä työllistymisedellytysten parantaminen edistävät hyvinvointia. Osatyökykyisille tarjottavat monialaiset palvelut pyrkivät lisäämään työkykyä sekä osallisuuden mahdollisuuksia.
Kaupungin Työpolku-rahoitus nuorille ja maahanmuuttajataustaisille. Lakimuutosten jälkeen kaupunki kokeili uudenlaista suoraa, lyhytaikaista työllistämisen tukea niille työnhakijoille, joiden työllistyminen on ollut vaikeaa, vaikka edellytykset ovatkin olleet hyvät.	Taloudellinen tuki on mahdollistanut kaupungin kumppanuusyhdistysten tarjota määräaikaista työmahdollisuuksia n. 20 työnhakijalle. Lisäksi tuki on mahdollistanut yhdistysten tekemän palvelutuotannon jatkamisen, vaikkei aiemman kaltaista palkkatuettua työvoimaa ole ollut käytettävissä. Yhdistykset tarjoavat palveluita maahanmuuttajille, pitkäaikaistyöttömille sekä laajemmalle yleisölle mm. ylijäämäruuan jakamisen muodossa.
Alle 30-vuotiaiden kesätyöllistymisen tukeminen taloudellisena tukena sekä yrittäjyyttä tukevana projektina.	Työkokemuksen kartuttaminen toimii tärkeänä pohjana nuorten työpolulla ja lisää nuorten osallisuutta sekä henkistä että taloudellista hyvinvointia.

Kaavoitus

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Kaavoitus on pitkäjänteistä maankäytön suunnittelua. Sen mitattavat tulokset näkyvät vasta pitkän aikavälin jälkeen. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kaavatasoilla. Kaavoituksen keskeisenä tehtävänä on sovittaa yhteen eri näkökulmia ja tavoitteita. Ennen kaavan hyväksymistä on tehtävä tarvittavat selvitykset ja arvioitava kaavan vaikutukset. Kaavoitusprosessin eri vaiheisiin voivat osallistua kaikki, joihin kaavalla voi olla vaikutuksia. Vuosina 2023-2025 on tullut lainvoimaiseksi 18 asemakaavaa.	Kaavoituksella on keskeinen rooli siinä, millaisiksi elinympäristömme rakentuu ja muotoutuu. Yhdyskuntasuunnittelulla on mahdollisuuksia luoda kestäviä ja terveyttä edistäviä elinympäristöjä. Elinympäristö voidaan määritellä ihmisten elämisen alueeksi, joka käsittää ihmisten päivittäisen toiminnan ja oleskelun alueet sekä liikkumisen niiden välillä. Ympäristö muodostuu rakennetusta ympäristöstä ja luonnonympäristöistä. Rakennettu ympäristö käsittää ihmisen toiminnan tuloksena syntyneet rakennukset

	ja rakennelmat. Siihen kuuluvat myös mm. tiet ja muut yhdyskuntatekniset verkostot sekä puistot ja muut muokatut viher- ja virkistysalueet. Kaupunkiympäristöä tarkasteltaessa ekologisen ja taloudellisen kestävyys rinnalla on myös sosiaalinen kestävyys. Sosiaaliseen kestävyys liittyvät monet seikat mm. hyvät asuinolosuhteet, palveluiden, työn ja viheralueiden saavutettavuus, liikkumista suosiva lähiympäristö sekä miellyttävä ja laadukas elinympäristö. Myös mahdollisuus osallistumiseen, hyvinvointiin ja yhteenkuuluvaisuuden tunteeseen vahvistavat sosiaalista kestävyttä ympäristössämme. Kaikille kuuluvia perusoikeuksia ympäristössämme ovat turvallisuus, asumiseen liittyvä vakaus ja kulttuuriset perinteet.
Kansallisen kaupunkipuiston tulevaisuuden roolia ja asemaa varten tehdään kaavoituksessa jatkuvaa kehitystyötä. Kehitystyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupunkia eri näkökulmista kehittävien tahojen kanssa.	Keskustan lähialueelle levittyvässä Porin kansallisessa kaupunkipuistossa edistetään virkistymistä ja hyvinvointia säilyttämällä luontoympäristöä ja kehittämällä reitistöjä. Kaupunkipuisto on alueidenkäyttölain mukaisesti perustettu laaja, paikallisen kulttuurin, kulttuuriperinnön, maisemallisten arvojen ja kaupunkikeskustan viheryhteyksien kokonaisuus, jolla on tunnistettuja arvoja sekä nykyisille että tuleville kaupunkilaisille ja matkailijoille.
Viheralueverkoston tavoitteelliseksi kehittämiseksi on kaavoitusyksikössä valmistumassa siniviherrakennemallityö.	Työn tavoitteena on osoittaa Porin arvokkaimmat luontokohteet ja laatia kehittämissuunnitelma, jossa kohteet ja niiden väliset yhteydet esitetään maankäytön suunnittelutyön tueksi.

Ympäristösuunnittelu

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Ympäristöteemaviikko aikuisväestölle 2.-7.6.2025: mm. retkiä ja tapahtumia luontoteemoista.	Sekä kansainväliset että suomalaiset tutkimukset ovat osittaneet luonnossa liikkumisella olevan myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia muun muassa koetun terveyden ja mielialan muutosten kautta.
Luontoretket keväästä syksyyn. Jo 1990-luvulta lähtien kaupunkilaisille on järjestetty ilmaisia ja ohjattuja luontoretkiä ja -tapahtumia. Retket	Sekä kansainväliset että suomalaiset tutkimukset ovat osittaneet luonnossa liikkumisella olevan myönteisiä terveys- ja

ovat jatkuneet myös vuosina 2023-2025. Retkien määrä vaihtelee vuosittain 10-14 välillä.	hyvinvointivaikutuksia muun muassa koetun terveyden ja mielialan muutosten kautta.
Muita varsinaisia uusi avauksia ei ole tehty, mutta esimerkiksi Meri-Porin luontoreitistöllä liikkuu vuosittain arviolta 40 000 – 50 000 kävijää. Luontoreitistöstä on vastannut 1.1.2025 alkaen tekninen toimiala.	Sekä kansainväliset että suomalaiset tutkimukset ovat osittaneet luonnossa liikkumisella olevan myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia muun muassa koetun terveyden ja mielialan muutosten kautta.

Ympäristö- ja terveysvalvonta

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Tupakkalain mukaisten kieltojen valvontaprojekti	Nykyisen käsityksen mukaan tupakansavulle altistuminen voi aiheuttaa lähes samoja terveyshaittoja kuin tupakointi. Tupakkalaissa olevien tupakointikieltojen (päiväkotien, esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa, lastensuojelulain tai mielenterveyslain nojalla hoitoa antavien laitosten ulkoalueilla, jotka on tarkoitettu alle 18-vuotiaille, leikkikentillä, yleisillä uimarannoilla ja yleisötilaisuuksissa) noudattaminen vähentää erityisesti lasten ja nuorten altistumista tupakansavulle.
Ravitsemusliikkeiden tupakointitilojen valvontaprojekti	Nykyisen käsityksen mukaan tupakansavulle altistuminen voi aiheuttaa lähes samoja terveyshaittoja kuin tupakointi. Tupakointi voidaan sallia sisätilassa erillisessä tupakointitilassa, joka täyttää tupakkalain edellytykset. Asianmukainen tupakointitila vähentää väestön altistumista tupakansavulle.
Hävikkiruokien mikrobiologisen laadunvalvontaprojekti	Elintarviketoimijoiden tarjoamien hävikkiruokien mikrobiologinen laatu ja toimijoiden käytännön toimintatavat hävikkiruoan käsittelyssä varmistavat tuotteiden turvallisuuden.

Joukkoliikenne

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide vuosina 2023–2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia
Joukkoliikenne: reitit, aikataulut, vähäpäästöiset kulkuneuvot, esteettömyys	Parantaa saavutettavuutta, vähentää syrjäytymisen riskiä ja helpottaa pääsyä palveluihin, harrastuksiin ja työpaikoille. Edistää fyysistä aktiivisuutta, vähentää päästöjä, tukee ympäristöterveyttä sekä mahdollistaa

	turvallisen ja itsenäisen liikkumisen. Vahvistaa yhteisöllisyyttä ja ehkäisee yksinäisyyttä.
Digitaalisten palvelujen, kuten mobiililippujen ja reaaliaikaisten aikataulujen käyttöönotto	Helpottaa joukkoliikenteen käyttöä ja lieventää arjen haasteita.

TEKNINEN TOIMIALA

Infrayksikkö

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023 -2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Katujen ja puistojen kunnossapidon lisäksi infran kunnossapito on huolehtinut muun muassa katuvalojen huollosta, Yyterin ja Kirjurinluodon uimarannoista, liikennepuistosta, kaupungin metsistä, retkeilyreiteistä, viljelypalstoista ja pienvenesatamien kunnosta ja jätehuollosta. Infran kunnossapito on myös merkittävästi auttanut tapahtumajärjestäjiä ulkoilmatapahtumien järjestelyissä. Kunnossapitoon on käytetty vuosina 2023-2025 noin 21 M€. Lisäksi Liikuntapaikat-toimintayksikkö on huolehtinut liikuntapaikkojen kunnossapidosta.	Katujen ja puistojen kunnossapito vaikuttaa suoraan ihmisten elinympäristön turvallisuuteen ja terveellisyteen ehkäisten muun muassa liikenneonnettomuuksia, liukastumisia ja tapaturmia. Viihtyisät ja turvalliset oleskelu-, harrastus-, kuntoilu- ja liikkumisympäristöt sekä erilaiset tapahtumat luovat ihmisille kohtaamispaikkoja ja ehkäisevät sosiaalisia ongelmia.
Infrastruktuuriin kohdistuvilla investoinneilla on täydennetty pääkatuverkostoa, täydennetty ja parannettu jalankulku- ja pyörätieverkostoa, peruskorjattu ja päällystetty sorakatuja, toteutettu liikennejärjestelyjä, parannettu hulevesien hallintaan, korjattu ja uusittu siltoja ja linja-autopysäkkejä, parannettu ja täydennetty tulvasuojelurakenteita, uusittu pienvenelaitureita ja tehty pienvenesatamien ja veneväylien ruoppauksia, täydennetty ja parannettu katuvalaistusta sekä puistojen, leikkipaikkojen ja kuntoratojen valaistusta, lisätty tupakkaroskiksia ja ulkoliikuntavälineitä, kunnostettu liikuntapaikkoja ja niiden pysäköintialueita sekä lisätty ja kunnostettu puistoja ja leikkipaikkoja. Isoimpia infran investointeja ovat olleet jokikeskushanke ja Pohjoisväylän koulun ympäristön infran rakentaminen, johon sisältyi 3 km uutta jalankulku- ja pyöräväylästä alikulkuineen.	Infran investoinneilla parannetaan liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta, luodaan turvalliset ja viihtyisät mahdollisuudet kestäville kulkumuodoille sekä urheilulle, harrastamiselle, leikkimiselle, oleskelulle, luonnossa ja kaupunkipuistoissa liikkumiselle ja ihmisten kohtaamisille. Vihreä ympäristö lisää viihtyisyyttä, alentaa stressiä, ylläpitää mielialaa ja elämänhalua, virkistää, elvyttää ja jopa parantaa. Nämä kaikki osaltaan ehkäisevät sairauksia ja sosiaalisia ongelmia.

Infran investointeihin on käytetty vuosina 2023-2025 noin 34 M€.	
--	--

Tilapalvelut

2023 Ydinteemat: koulu- ja varhaiskasvatustilojen kehittäminen, liikunta- ja harrastusolosuhteet, sisäilma ja saavutettavuus. Yhteensä 136 investointia 23,55M€	
Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide vuonna 2023	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia
Pohjois-Porin monitoimitalo	Yhteinen monipalvelutila lisää yhteisöllisyyttä ja tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja kohtaamispaikkoja kaikenikäisille. Turvalliset ja modernit tilat ehkäisevät yksinäisyyttä ja edistävät liikuntaa ja kulttuuri-osallistumista. Rakennuksen tilat suunniteltu siten, että niitä voidaan käyttää kouluajan ulkopuolella yhdistysten ja kuntalaisten toimesta.
Keisarinviitta, pihan kunnostus ja autopaikkojen lisäys:	Esteettömämpi ja turvallisempi piha-alue parantaa arjen sujuvuutta ja saavutettavuutta liikkumisrajoitteisille sekä perheille. Selkeä pysäköinti vähentää stressiä ja parantaa turvallisuutta.
Vanhainkoti Mäntylinna, huonetilojen korjaukset	Miellyttävämmät ja turvallisemmat tilat lisäävät iäkkäiden viihtyvyyttä, tukevat toimintakykyä ja vähentävät kaatumis- ja infektioriskejä.
Pääterveyskeskus, latauspisteet	Sähköautojen lataus mahdollistaa kestävän asioinnin ja vahvistaa kotihoidon ja terveyspalvelujen liikkumisen sujuvuutta, mikä parantaa palvelujen saavutettavuutta
Noormarkun yhtenäiskoulun ruokalarakennus	Ajantasaiset ruokailutilat ja laitteet tukevat terveellisiä ruokailutottumuksia, vähentävät ruuhkaa ja melua sekä lisäävät oppilaiden hyvinvointia ja jaksamista.
Kallelan koulun saneeraus Myötätuulen koulun käyttöön	Erytisopetuksen tarpeisiin soveltuvat, esteettömät ja rauhalliset tilat tukevat oppimista, turvaa ja osallisuutta, mikä ehkäisee syrjäytymistä
Uudenkoiviston koulu, luokkatilojen ja muiden tilojen korjaukset	Tilojen laatutason nosto ja sisäolosuhteiden parantaminen tukevat terveyttä, oppimisrauhaa ja henkilöstön työhyvinvointia
Kyläsaaren koulu, liikuntasalirakennuksen ilmastointi	Parempi sisäilma mahdollistaa turvallisen ja jaksamista tukevan liikunnan niin oppilaille kuin harrastajille.
Lavian yhtenäiskoulu, liikuntasali ja pukuhuoneiden korjaustyöt	Turvalliset ja toimivat liikuntatilat lisäävät päivittäistä liikkumista, yhteisöllisyyttä ja nuorten hyvinvointia.
Annis, ilmanvaihdon suunnittelu ja koneen asennus	Terveelliset sisäolosuhteet mahdollistavat kulttuuri- ja nuorisotoiminnan jatkumisen, tarjoten nuorille mielekästä tekemistä ja vertaistukea.
Päiväkotiki Päärnäinen, konteista tehtävä lisärakennus	Väistötilat turvaavat varhaiskasvatuksen saatavuuden, pienentävät ryhmäkokoja ja tukevat perheiden arjen sujuvuutta.

Porin urheilukeskus, tekonurmi ja valaistus	Laatutason nosto ja valaistuksen parantaminen lisää turvallisuutta ja mahdollistaa ympärivuotisen liikkumisen eri ikäryhmille.
2024 Ydinteemat: nuorten ja perheiden arjen tukeminen, turvallisuus ja kulttuurihyvinvointi. Yhteensä 169 investointia 12,25M€	
Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide vuonna 2024	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia
Pohjois-Porin monitoimitalo, vaihe 2	Yläkoulun tilat ja yhteiskäyttö lisäävät harrastus- ja kohtaamismahdollisuuksia, mikä tukee nuorten osallisuutta ja ehkäisee yksinäisyyttä. Rakennuksen tilat suunniteltu siten, että niitä voidaan käyttää kouluajan ulkopuolella yhdistysten ja kuntalaisten toimesta.
Noormarkun paloasema	Nopeampi ja toimintavarmempi pelastusvalmius parantaa turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksien seurauksia koko alueella.
Pasaasin päiväkotitoiminta, perustukset ja pihatyöt	Pasaasin päiväkotitoiminta toimii useiden rakennusten peruskorjauksen aikana päivähoiton väistötiloina ja tukee lisäksi keskusta-alueen päivähoitoa. Turvallinen, virikkeellinen ja esteetön piha tukee lasten päivittäistä liikkumista, motorisia taitoja ja sosiaalisia suhteita.
Yyterin inforakennus	Selkeä opastus, palvelut ja esteettömyys parantavat kävijäkokemusta, vähentävät turvattomuutta ja tukevat luontoliikuntaa.
Taidemuseon peruskorjaus	Parannetut näyttely- ja asiakastilat lisäävät kulttuuriosallistumista, joka tutkitusti edistää mielenterveyttä ja yhteisöllisyyttä.
Luontotalo Arkki, tilojen jäähdytys	Tilojen olosuhteiden parantamista. Miellyttävät olosuhteet mahdollistavat ympärivuotiset näyttelyt ja tapahtumat, madaltaen kynnystä osallistua ja oppia luonnosta.
Kaarisillan koulu, pihatyöt	Turvallinen, leikkiin ja liikkumiseen kannustava piha tukee lasten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä koulupäivän aikana ja sen jälkeen.
2025 Ydinteemat: lähipalvelut monitoimitaloissa, terveyttä edistävät liikuntaolosuhteet ja sisäilman laatu. Yhteensä n.80 investointia 12,25M€	
Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide vuonna 2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia
Ahlaisten monitoimitalo	Uusilla tiloilla korvattiin vanha koulurakennus ja tiloihin tuotiin myös päiväkodin kahden ryhmän tilat. Uudet, yhteiskäyttöiset tilat tuovat palvelut lähemmäs asukkaita, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja tarjoavat harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Tiloja voidaan hyödyntää myös kouluajan ulkopuolella.
Itä-Porin uusi päiväkotitoiminta	Hanke korvaa Väinölän ja Uudenkoiviston päiväkotien nykyiset tilat. Turvalliset ja terveelliset tilat turvaavat laadukkaan varhaiskasvatuksen, tukevat oppimista ja helpottavat perheiden arkea.

Porin Lyseon koulu	Myötätuulen koulun eriyttämistilat mahdollistavat yksilöllisen tuen ja opiskelurauhan, mikä vähentää kuormitusta ja tukee hyvinvointia.
Cygnaeuksen koulu, julkisivu	Julkisivun kunnostus parantaa rakennuksen turvallisuutta ja käyttöikää sekä ehkäisee kosteus- ja turvallisuushaittoja.
Stadionin alueen peruskorjaus	Laadukkaat ja saavutettavat liikuntapaikat lisäävät matalan kynnyksen liikkumista ja mahdollistavat yhteisötapauhtumia.
Maauimala	Vuosittaisilla korjaustoimenpiteillä taataan maauimalan toimita. Uimaopetuksen ja terveysliikunnan olosuhteet paranevat, mikä tukee kaikenikäisten fyysistä kuntoa ja sosiaalista hyvinvointia.
Urheilutalo, ilmanvaihtokoneen uusinta	Käyttöolosuhteiden parantamisen. Parempi sisäilma vähentää oireilua, tukee jaksamista ja mahdollistaa turvallisen harrastamisen ympäri vuoden.
Koivulan kenttä, konesuoja ja pukuhuoneet	Toimivat ja turvalliset tukitilat vahvistavat seurojen ja asukkaiden mahdollisuuksia liikkua säännöllisesti.
Kaupungin puutarha, varastorakennus – vesikaton uusinta	Toimintavarmuus turvataan, mikä mahdollistaa viheralueiden hoidon ja kaupunkiluonnon ylläpidon – nämä lisäävät viihtyvyyttä ja mielen hyvinvointia.
Hyvän mielen talo, vesikaton uusinta	Palveluiden keskeytymätön ja turvallinen toiminta vahvistaa mielenterveyspalvelujen saavutettavuutta ja asiakkaiden turvallisuuden tunnetta.
Muita hyvinvointitekoja 2023 - 2025	
Käyttövesiturvallisuuden järjestelmällinen tarkastaminen (lämpötilamittaukset, virtaus- ja käyttötarkastukset, näytteenotot, riskienarvioinnit) ja niistä johdetut toimenpiteet tuottavat hyvinvointia	Terveiden suoja – vähennetään veden välityksellä leviävien terveysriskien, kuten legionella-bakteerin, kasvuedellytyksiä pitämällä lämpimän veden lämpötilat vaatimusten mukaisina ja poistamalla veden seisahtumista edistäviä rakenteellisia puutteita. Tämä on erityisen tärkeää kouluissa, päiväkodeissa, liikuntapaikoissa ja terveydenhuollon tiloissa. Palvelujen toimintavarmuus – ennakoivat korjaukset (venttiilit, runkojohdot, trendiseuranta) pienentävät äkillisten käyttökatkojen riskiä, jolloin opetusta, hoivaa ja harrastamista ei tarvitse keskeyttää. Työ- ja opiskelukyky – stabiilit olosuhteet (oikeat lämpötilat, hyvä hygienia) tukevat henkilöstön ja käyttäjäryhmien jaksamista ja vähentävät häiriöitä arjen toiminnoissa.

PORIN PALVELULIIKELAITOS

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Palveluliikelaitoksen tavoitteena on tarjota kouluissa vähintään 100 sydänmerkki aterialla kouluvuoden aikana.	Kouluissa ja päiväkodeissa tarjottava sydänmerkkiateria on terveellisen ja ravitsemussuosituksiin perustuvan ravintolaruoan merkintäjärjestelmä. Sydänmerkkiaterioissa kiinnitetään huomiota rasvan määrän ja laatuun sekä suolan määrään, jotta lopputulos on ruokailijoille paras mahdollinen.
Kasvisproteiinien käytön lisääminen / ravintosuositukset 2024.	Vuonna 2024 julkaistut ravintosuositukset edellyttävät punaisen lihan vähentämistä sekä kotimaisen kalan ja kasvisproteiinien lisäämistä. Täyskasvisaterioiden lisääminen tuo mukanaan omat haasteensa syötyjen ateriamäärien suhteen. Palveluliikelaitos on kehittänyt ja kehittää edelleen ns. hybridiaterioita, joissa osa punaisesta lihasta korvataan kasvisproteiinilla. Hybridiaterioiden avulla saadaan kasvisproteiinin määrää lisättyä ja samalla menekkiin liittyviä haasteita kompensoitua.

PORIN VESI

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023-2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Laadukas talousveden tuotanto ja keskeytyksetön jakelu	Vesi on paras ruokajuomaa ja tukee tervettä elämäntapaa.
Tehokas jätevesien puhdistus	Puhtaat vesistöt virkistyskäyttöön

KONSERNIPALVELUIDEN TOIMIALA

Strategia ja hyvinvointi

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus)	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia
Laadittu hyvinvointisuunnitelma 2025 sekä hyvinvointiraportti 2023 ja -kertomus 2021–2024	Päättäjät voivat käyttää tietoa päätöksenteon tukena. Ohjaa kaupungin toimintaa.

	Mahdollistaa kaupunkilaisten tarvitsemat hyvinvointia tukevat palvelut.
International House-palvelukonseptin luominen	Poriin muualta muuttaneet saavat monikielistä, käytännönläheistä apua matalalla kynnyksellä viranomaisasiointeihin, vapaa-aikaan, opiskeluun, työhön ja yrittäjyyteen liittyvissä kysymyksissä.
Miesten hyvinvointiryhmät, sisältää erilaisia liikunnallisia aktiviteetteja	Kokoaa yhteen maahan muuttaneita miehiä, jotka muuten eivät välttämättä ole löytäneet harrastusta. Tukee kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia ja osallisuutta.
Naisten hyvinvointiryhmät, sisältää erilaisia käsitöitä, aktiviteetteja ja suomen kielen harjoittelua.	Kokoaa yhteen maahan muuttaneita naisia, jotka muuten eivät välttämättä ole löytäneet harrastusta. Tukee kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia ja osallisuutta.
KV-futis kesäkuussa 2023-2025 vuosina	Lapsille, nuorille ja aikuisille ilmainen futis. Vähävaraisille lapsille ja nuorille saattaa olla ainoa harrastus koko kesänä. Ryhmissä mukana sekä suomalaisia, että ulkomaalaistaustaisia.
Tyttöjen ja naisten uimakoulu syksy 2025. Järjestetään yhteistyössä eri tahojen kanssa.	Suunnattu kehittämään sellaisten maahan muuttaneiden tyttöjen ja naisten uimataitoa, jotka eivät voi osallistua kaupungin sekaryhmiin.
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin jalkautumiset: opiskelijoiden mielenterveysviikolla oppilaitoksiin, ehkäisevän päihdetyön viikolla oppilaitoksiin ja kauppakeskukseen, 7. luokkalaisten ryhmäytymispäivään sekä Älä välitä alkoholia alaikäiselle -kampanjointia. kauppakeskuksessa. Osa jalkautumisista toistuvat vuosittain, osa yksittäisiä toteutuksia.	Ajankohtaisen päihde- ja mielenterveystiedon esille tuomista kuntalaisille. Kohtaamista ja keskustelua siellä, missä kuntalaiset ovat.
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin ajankohtaiset tietoiskut päihdeistä vanhempainilloissa ja opettajien vesopäivissä.	Ajankohtaisen ja oikein kohdennetun päihde- ja mielenterveystiedon esille tuomista vanhemmille (vanhemmuuden tuki) ja opettajille (koulujen päihdekasvatus).
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin mukanaolo alueellisissa työryhmissä, kuten Satakunnan väkivaltafoorumeissa ja Satakunnan päihde- ja mielenterveystyön työryhmässä. Työryhmät ovat järjestäneet esimerkiksi päihdefoorumin ja väkivallattomuuden päivän tapahtumia.	Ajankohtaisen päihde- ja mielenterveystiedon esille tuomista ammattilaisille sekä aiheen piirissä olevien ammattilaisten verkostoitumismahdollisuuksien luomista. Osa työryhmien järjestämistä tapahtumista on suunnattu myös suoraan kuntalaisille.
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattorin tietoisku (vape, someriippuvuus, yksinäisyys ym.) kaupunginvaltuustolle	Kaupunginvaltuutetut voivat käyttää ajankohtaista tietoa päätöksenteon tukena.

Valomerkkitoiminnan koordinointi. Toiminta on varhaisen puuttumisen toimintamalli nuorten päihteiden käyttöön.	Valomerkkikeskusteluilla pyritään puuttumaan päihteiden käyttöön jo mahdollisten ensimmäisten kokeilujen jälkeen ja vaikuttamaan nuorten ajatuksiin päihteisiin liittyen.
Pakka-toiminta; Pakka-koordinaattori toteuttaa mallin mukaisia toimenpiteitä. Pakka-toimintamalli on paikallisten alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyyn kehitetty menetelmä.	Pakka-toimintamallilla ehkäistään päihdehaittoja yhteisöllisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Päihde- ja pelivapaasti kasvaen Satakunnassa - hankkeen koordinointi ja hankkeessa työskentely (100 % työajalla oleva projektisuunnittelija ja 30 % työajalla projektipäällikkö).	Hankkeen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäistä päihde- ja rahapelihaittoja. Hanke kehittää käytännön työkaluja päihde- ja pelikasvatukseen sekä tukee opetushenkilöstöä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikuttavassa ennaltaehkäisevässä työssä.
Strategia- ja hyvinvointiyksikön työntekijöitä kuuluu Suomen Punaisen Ristin Satakunnan piirin organisoimaan yksinäisyysverkostoon sekä Osallistujien Suomi -ohjelmaan.	Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa eri ikäisten kuntalaisten yksinäisyyden ehkäisy ja vähentäminen.
Lasten ja nuorten kesäruokailun toteuttaminen ja toiminnan koordinoitavastuun siirtyminen Porin kaupungille 2023 alusta alkaen. Ruokailupaikoista vastaavina tahoina on yhdistysten, seurakuntien, hyvinvointialueen ja kaupungin toimijoita.	Kesäruokailu tarjoaa lämpimän aterian ja lämpimiä kohtaamisia 7-18-vuotiaille lapsille ja nuorille kesäloma-aikana kahdeksassa ruokailupaikassa (ruokailupaikka jokaisella palvelualueella). Vuosittain jaossa noin 10 000 ruoka-annosta. Kesäruokailulla on palautekyselyjen perusteella merkittävä taloudellinen, sosiaalinen ja turvallisuutta lisäävä merkitys. Lisäksi se tukee hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja. Ruokailun yhteydessä tarjolla voi olla monenlaista oheisohjelmaa ja toiminnan järjestäminen monen eri tahon yhteistyönä (jossa mukana on niin vapaaehtoistyöntekijöitä kuin työntekijöitä) on saadun palautteen perusteella merkityksellistä myös toimintaan osallistuville aikuisille. www.pori.fi/kesaruokailu
Ruoka-aputoiminnan kehittäminen, koulujen ylijäämäruuan hyödyntäminen	Ruoka-aputoimijoiden välistä yhteistyötä on pyritty lisäämään ja kehittämään, jotta vanhentuvat elintarvikkeet saadaan hyötykäyttöön ihmisten auttamiseksi kustannustehokkaasti. Ruoka-aputoiminnan yhteydessä on tunnistettu tarve kohtaamiseen, palveluohjauksen ja neuvonnan tarjoamiseen ruoka-avun asiakkaille. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemisen mahdollistumiseksi toimintaa on kehitetty yhteisöllisemmäksi ja esimerkiksi Porissa jo pitkään jaettua koulujen ylijäämäruokaa

	pyritään tarjoamaan yhä enemmän yhteisöllisenä ruokailuna.
Kaarisillan yhteisöllisen ruokailun kehittäminen ja toteuttaminen 2024-	Toiminta vastaa tarpeeseen vähentää ruokahävikkiä ja samalla oppilaiden ruokailusta ylijäävä ruoka saadaan hyötykäyttöön ihmisten auttamiseksi (lämmin, terveellinen ateria yhdessä syöden). Toiminta on kaikille avointa. Ruokailijoilta kerätyn palautteen perusteella merkitystä on aterian lisäksi kokonaisuudella, johon sisältyy sosiaalinen vuorovaikutus ja muiden ihmisten tapaaminen, yhteisöllisyys, oman arjen rytmittyminen. Lisäksi palautteessa nousee esille henkilökunnan ystävällisyys, ruuan monipuolisuus ja kohtaamiset. Ensimmäisenä toimintavuonna 2024 Kaarisillan yhteisöllisessä ruokailussa oli käyntikertoja yli 10 000, kevätkaudella 2025 yli 5500. Toiminta on kuvattu sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta Porin kestävän kehityksen raporttiin 2024.
Ruoka-avun valtionavustushanke 2024 – Porin kaupunki toiminut hankehallinnoijana	Porin kaupungin rooli valtionavustuksen hankehallinnoijana on mahdollistanut ruoka-aputoiminnan valtionavustuksen (STM) saamiseen Satakunnan alueelle. Vuonna 2024 mukana oli kuusi osatoteuttajaa eri puolilta maakuntaa, joista kolme oli porilaisia ruoka-aputoimijoita. Rahoitus kohdistui ruoka-aputoiminnan järjestämisestä syntyneiden kulujen kattamiseen ja ruoka-aputoiminnan edellytysten turvaamiseen. Ruoka-avun erilaisia muotoja olivat muun muassa elintarvikejako, yhteisöruokailut ja hävikkipuoti. Toiminnassa kohdataan vaikeassa elämäntilanteessa/haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, jonka vuoksi toiminnan yhteys muuhun kunnan, hyvinvointialueen tai järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävään matalan kynnyksen toimintaan on keskeistä.
Ruoka-avun valtionavustushanke 2025–2026 Porin kaupunki toimii hankehallinnoijana	Ruoka-apua ja yhteistyötä Satakuntaan – hankkeessa vuosina 2025–2026 turvataan ruoka-aputoimijoiden edellytyksiä toiminnan järjestämiseen ja avuntarvitsijoiden tarpeisiin vastaamiseen Satakunnan alueella ja toteutetaan kaikille avoimia ruokajakoja ja yhteisöllisiä ruokailuja. Valtionavustus (THL) mahdollistaa ruoka-avun järjestämisen kasvavien asiakasmäärien, asiakkaiden moninaisten tarpeiden, toiminnasta aiheutuvien kustannusten kasvamisen sekä toisaalta jaettavan ruokamäärän vähenemisen haastamassa tilanteessa. Hankkeessa on

	mukana kahdeksan ruoka-aputoimijaa, joista kuusi Porista.
Vähävaraisten jouluruokailun järjestäminen	Vuosittain järjestetty jouluruokailu Cygnaeuksen ruokapalvelukeskuksessa on tavoittanut yli 1000 vähävaraista porilaista. Tilaisuuden kutsut on jaettu yhteistyökumppaneina toimineiden yhdistysten ja ruoka-aputoimijoiden, seurakunnan sekä hyvinvointialueen välityksellä apua tarvitseville eri puolilla Poria asuville kuntalaisille. Yhteistyökumppanien edustajia on ollut myös mukana tapahtuman järjestelyissä. Saadun palautteen perusteella tilaisuus on ollut lämminhenkinen joulujuhla ja tarjonnut monelle osallistujalle mahdollisuuden vuoden ainoaan jouluateriaan. Ruokailuun on osallistunut kaikenikäisiä porilaisia, niin lapsia kuin ikäihmisiä.
Hyvinvointityön organisoitumisen kehittäminen: lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmän sekä työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointityön ohjausryhmien nimeäminen ja toiminnan käynnistäminen vuonna 2025	Tarve hyvinvointityön organisoitumisen kehittämiseksi ja myös työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisen vahvistamiselle on tullut esille Porin kaupungin hyvinvointiryhmässä ja kaupunkitason johtoryhmässä käydyissä keskusteluissa, joissa on ilmennyt tarve kehittää hyvinvointityön organisointia ja nimetä uusi Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä (LANU) sekä perustaa kokonaan uusi Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointityön ohjausryhmä, jotka aloittavat työskentelyn vuonna 2025. Hyvinvointityön ohjausryhmät arvioivat ja seuraavat kyseisen ikäryhmän osalta hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuustilannetta, palvelujen saavutettavuutta, tarjontaa ja toimivuutta sekä edistämään osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Hyvinvointityön ohjausryhmät osallistuvat hyvinvointiraportin ja -kertomuksen sekä ikäryhmää koskevan hyvinvointisuunnitelman valmisteluun. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmän työskentelystä vastaa sivistystoimialan nuorisoyksikkö. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointityön ohjausryhmän työskentelystä vastaa strategia- ja hyvinvointiyksikkö. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön ohjausryhmä toimii Nuorisolain 1285/2016 § 9 edellyttämänä nuorten palvelutoiminnan ohjausryhmänä ja

	palveluverkostona. Strategia- ja hyvinvointiyksikkö ja nuorisoyksikkö ovat pyytäneet hyvinvointityön ohjausryhmien alaan liittyviä kaupungin toimialoja ja muita keskeisiä yhteistyötahoja, kuten Satakunnan hyvinvointialuetta ja kolmannen sektorin toimijoita nimeämään edustajansa työryhmiin.
Toimintatonniavustusten myöntäminen	Toimintatonni-avustukset olivat osa kaupungin avustuskokonaisuutta vuoden 2024 loppuun saakka (määräraha 20 000 euroa/vuosi). 500 tai 1000 euron suurista avustusta myönnettiin toimintaan, joka linkittyi porilaisten osallisuuden, hyvinvoinnin, terveyden tai turvallisuuden edistämiseen ja sen piti kohdistua porilaisiin tai tapahtua Porissa. Toimintatonni-avustuksella yhdistykset tai yksittäiset henkilöt järjestivät monenlaista toimintaa: retkiä, ryhmätoimintaa, tapahtumia, näyttelyitä ynnä muuta.
Lasten Juhla (Lapsen oikeuksien päivä vuonna 2023) – maksuton, kaikille avoin tapahtuma: kaupunginjohtajan tervehdys, koululaisten esitys, yhteisjumppa, temppurata sekä porilaisten lasten oman lipun suunnittelu. Tapahtuma löytyy myös striimattuna.	Edistää lasten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia: liike ja leikki lisäävät aktiivisuutta; osallisuus lipun suunnittelussa vahvistaa kuulumisen tunnetta ja vaikuttamistaitoja; turvallinen, yhteisöllinen ja maksuton tapahtuma ehkäisee yksinäisyyttä ja eriarvoistumista.
Unicefin vapaaehtoisten järjestämä ” Tuuks leikkiin” tapahtuma vuonna 2024 lapsille, Porin kaupungin edustajat mukana suunnittelussa ja kertomassa ajankohtaisista lapsen oikeuksien viikon tapahtumista lapsille ja aikuisille.	Hyvän mielen tapahtuma. Lasten ja aikuisten tietoisuuden lisääminen lapsen oikeuksista, leikkimisen mahdollisuus sekä yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen.
Romanien kansallispäivän tapahtuma Porin kirjastossa vuonna 2024, suunnittelu yhdessä kaupungin, romaniyhdistyksen sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanssa.	Tapahtuma osa laajempaa romanikulttuuria esiin nostavaa toimintaa (romanien elinolosuhteiden parantamista, syrjinnän poistamista sekä kielen ja kulttuurin vahvistamista)
Yhdistisyhteistyöohjelma valmisteltiin yhdessä yhdistysten kanssa vuonna 2023. Ohjelma-asiakirja kuvaa kaupungin ja yhdistysten välistä yhteistyötä, sen tavoitteita ja toimintatapoja.	Lisää vuoropuhelua, avoimuutta ja yhdenvertaisuutta Porin kaupungin ja alueella toimivien yhdistysten kesken. Tarjoaa alueen asukkaille vaikuttamisen ja osallisuuden mahdollisuuksia kaupungin toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä yhdistystoiminnan kautta. Tekee näkyväksi ja hyödyntää yhdistysten merkittävyyttä ja laajaa osaamisperustaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä.
Yhdistisyhteistyöryhmä aloitti toimintansa vuonna 2023.	Yhdistisyhteistyöryhmän toiminta edistää kuntalaisten hyvinvointia vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta. Kaupungin ja yhdistysten yhteistyön koordinointi sekä

	yhdistystilaisuuksien järjestäminen tarjoavat asukkaille mahdollisuuksia osallistua, oppia ja kohdata muita, mikä lisää osallisuutta ja sosiaalisia verkostoja. Avustustoiminnan koordinoiminen tukee yhdistysten toimintaa ja varmistaa, että palveluja ja resursseja kohdistetaan oikeudenmukaisesti, kun taas yhteistyön näkyvyyden kehittäminen lisää tietoisuutta eri toimintamahdollisuuksista ja madaltaa osallistumisen kynnystä. Näin toiminta kokonaisuudessaan tukee kuntalaisten aktiivisuutta, luottamusta ja hyvinvointia.
Yhdistysuutiskirjeen säännöllinen käyttöönotto vuonna 2023.	Yhdistyksille 4 kertaa vuodessa ilmestynyt uutiskirje mahdollistaa ajankohtaisen tiedon saannin kaupungin avustusmuodoista, yhdistysilloista, kampanjoista, tilaisuuksista ja muista yhdistyksiä koskevista asioista.
Yhdistysillat ja yhteiset työpajat porilaisille yhdistyksille: kuuleminen, keskustelu ja verkostoituminen. Vuonna 2023 kevään työpaja (yhdistysyhteistyöohjelman valmistelu), syksyn 2023 yhdistysilta (eri avustukset ja muut kaupungin ajankohtaiset asiat), vuonna 2024 kevään työpaja (hyvinvointisuunnitelman painopisteiden käsittely), syksyn 2024 yhdistysilta (eri avustusmuodot ja muut kaupungin ajankohtaiset asiat), syksyn 2. tilaisuus (tilamahdollisuudet yhdistyksille) Kevään 2025 yhdistysilta (strategia ja yhdistysyhteistyön kehittäminen)	Yhdistysten osallistaminen suunnitteluun/valmisteluun vahvistaa kuulumisen tunnetta ja psyykkistä hyvinvointia sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, vahvistaa luottamusta; tarpeet tunnistetaan varhain → ehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä.
Vuosittain myönnettävä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen toiminta-avustus kaupungin määrärahojen puitteissa.	Mahdollistaa porilaisten yhdistysten perustoiminnan laajalle kohderyhmälle lapset, työikäiset ja ikäihmiset alueellisesti laajasti kattaen Porin reuna-alueita. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden toiminta-avustuksilla katetaan monenlaisen yhdistystoimijan perustoimintaa alueellisesti laajasti Porissa. Hakijoiden joukossa on vuosittain muun muassa kyläyhdistyksiä, kiinteistöyhdistyksiä, eläkeläisyhdistyksiä, veteraniyhdistyksiä, soteyhdistyksiä, asukasyhdistyksiä, ruoka-aputoimijoita, luontoyhdistyksiä, monikulttuuriyhdistyksiä sekä vähemmistöjä edustavia yhdistyksiä. Esimerkiksi vuoden 2025 avustuksilla toteuttava toiminta kohdistuu muun muassa vähävaraisiin ja syrjäytymisvaarassa oleviin eri-ikäisiin porilaisiin esimerkiksi ruoka-avun muodossa, kyläläisiin ja eri alueiden asukkaisiin yhteisöllisten tapaamisten ja tapahtumien, matalan kynnyksen toiminnan, sateenkaarikahviloiden, perinnepäivien,

	tietovisailujen, bingojen, kalakerhojen, digikerhojen, keramiikkakerhojen, senioritanssitoiminnan, yhteislauluiltojen, kuntopolkujen ylläpidon, suomen kielen kerhon, kyläpäivien, frisbeegolfradan ja viheralueiden ylläpidon, muinais- ja sotahistoriallisten kohteiden ylläpidon, kädentaitopajojen, viriketoiminnan, sukututkimuksen, iltapäivätanssien, ruuanlaiton, teemailtojen, siivoustalkoiden ja retkien muodossa.
Yhdistyksille ja seuroille -verkkosivun valmistuminen www.pori.fi/yhdistyksille vuoden 2024 aikana.	Kaiken yhdistyksille ja seuroille tarkoitetun tiedon keskittäminen tukee tiedon helpompaa löydettävyyttä ja saavutettavuutta.
Lähellä.fi sivustolle rekisteröiminen ja toiminnan kuvaus osaksi avustusten myöntämistä vuoden 2024 alusta alkaen.	Kuntalaiset löytävät yhdestä paikasta muun muassa ajantasaiset harrastukset, matalankynnyksen toiminnan ja tapahtumat, jolloin mielekästä tekemistä löytyy yhdestä paikasta ja kynnys osallistua madaltuu.
Sidosryhmätapaaminen osana kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman päivittämistä vuonna 2025, osallistujina kaupungin neuvoston edustajia ja sidosryhmäanalyysin perusteella valikoidut yhdistykset.	Kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotoimet vastaavat eri asukasryhmien tarpeisiin (paremmat, oikea-aikaiset palvelut) ja samalla vahvistaa yhdistysten vaikutusmahdollisuuksia tuomalla ne varhaisessa vaiheessa mukaan päätösvalmisteluun.
Vuoden 2025 alussa kumppanuussopimuksia on voimassa yhteensä 13 yhdistystoimijan kanssa. Vuoden 2024 aikana kumppanuussopimuksia solmittiin tai päivitettiin yhteensä 8 yhdistyksen kanssa. Kaikki sopimukset ovat voimassa vuoteen 2026.	Kumppanuussopimuksilla tavoitellaan kaupungin ja yhdistysten välisen yhteistyön syventämistä yhteisten tavoitteiden ja kaupunkistrategian edistämiseksi. Kumppanuussyhdistysten toiminnot kohdistuvat eri ikäisiin ja eri elämäntilanteissa oleviin porilaisiin. Lapsille ja nuorille luodaan mahdollisuuksia harrastuksiin ja liikuntaan, ikääntyville ja senioreille tarjotaan liikunta- ja kulttuuritoimintaa, jotka ylläpitävät toimintakykyä ja osallisuutta. Työikäisille pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille tarjotaan työllistämistoimia sekä elämänhallintaa tukevia palveluja. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan kohtaamispaikkojen, verkostojen ja kulttuuripalvelujen avulla sekä tukemalla kotoutumista ja monikulttuurisuutta. Porilaisten turvallisuutta sekä omaehtoisen selviytymisen ja toimintakykyisyyttä vahvistetaan. Uusissa sopimuksissa on myös vahvemmin otettu huomioon kestävä kehitys ja kiertotalouden edistäminen.
Kaupungin myöntämät avustukset yhdistyksille ja seuroille	Eri yhdistysten saamat avustukset mahdollistavat toimintaa, joka tavoittaa monipuolisesti kaiken ikäisiä porilaisia.

	Avustusten avulla toteutetut esimerkiksi matalan kynnyksen toiminnot vähentävät yksinäisyyttä, vahvistavat yhteisöihin kuulumisen tunnetta ja ehkäisevät syrjäytymistä. Avustusten jakaminen konkretisoituu paitsi palveluiden täydentämisenä, myös asukkaiden osallisuuden ja aktiivisuuden vahvistumisena.
Osallistuvan budjetoinnin toimintamalli: rakkaudella porilaisille-hyvinvointiraha (2023 ja 2024). Mallissa asukkaat ideoivat ja toteuttavat erilaisia hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevia hankkeita kaupungin myöntämän hankerahan avulla. Hankkeet ovat kaikille porilaisille avoimia ja maksuttomia ja niiden teemat vastaavat hyvinvointikertomuksesta ja -raporteista nousseisiin hyvinvoinnin haasteisiin. Osallistuvan budjetoinnin toimintamallia uudistetaan vuoden 2025 aikana.	Kaikille avoimet ja maksuttomat hankkeet edistävät ihmisten aktiivisuutta, kohtaamisia, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja tarjoavat mahdollisuuksia kokeilla monipuolista toimintaa matalalla kynnyksellä. Liikunta-aiheiset hankkeet edistävät porilaisten liikkumista.
Useita asukasilloja, esimerkiksi alueelliset asukasillat kaikilla kahdeksalla palvelualueella (2023), monikielinen asukasilta (tulkkauksen neljällä kielellä) ja uusien porilaisten asukasilta (2024) sekä Yyterin asukasilta (2025). Kaikille avoimissa illoissa asukkaat pääsevät kuulemaan ja keskustelemaan ajankohtaisista aiheista kaupungin edustajien kanssa.	Asukkaiden ja kaupungin edustajien keskustelut vahvistavat osallisuuden kokemusta, luottamusta, yhteisöllisyyttä ja molemminpuolista ymmärrystä.
Kirjaston demokratiatapahtumat (2025): Kaupunginjohtajan kyselytunti, joka näytettiin myös kaupungin YouTube-kanavalla, sekä nuorten politiikkapizzat. Kyselytunnilla kaupunginjohtaja vastasi asukkaiden kysymyksiin ja politiikkapizzoilla nuoret pääsivät keskustelemaan heitä kiinnostavista aiheista kaupungin päättäjien kanssa. Demokratiatapahtumat jatkuvat syksyllä 2025.	Keskustelut kaupunginjohtajan ja päättäjien kanssa vahvistavat osallisuuden kokemusta, luottamusta, yhteisöllisyyttä ja molemminpuolista ymmärrystä. Erityisesti politiikkapizzoilla nuorten mahdollisuus keskustella kasvotusten päättäjien kanssa edistää nuorten vaikutusmahdollisuuksia.
Porin kaupungin myöntämät hankeavustukset	Hankeavustuksilla on tuettu muun muassa etsivää nuorisotyötä (varhainen tavoittaminen, yksilöllinen tuki ja ohjaus koulutuksen, työelämän ja palveluiden piiriin), lähiliikunta- ja luontoympäristöjen kehittämistä (esimerkiksi laavu tulisijoihin, levähdyspenkit esteettömyyden parantamiseksi hyödyttään erityisesti lapsia, liikkumisrajoitteisia henkilöitä sekä ikäihmisiä) sekä useampien yhdistysten toteuttamana työllistymistä edistäviä toimenpiteitä (osaamisen tunnistaminen ja opinnollistaminen, työkokemuspaikat, työnhaku- ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen). Nämä toiminnot vahvistavat nuorten ja aikuisten elämänhallintaa ja

	osallisuutta sekä parantavat opintoihin ja työhön kiinnittymistä, mikä ehkäisee muun muassa syrjäytymistä ja toimeentulo-ongelmia.
Puheenvuoroja ja esittelytilaisuuksia ikäihmisille (vuodesta 2024 alkaen), siitä miten kaupunki yhdessä yhteistyökumppaniensa kanssa tukee ja edistää ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä.	Tiedonsaanti erilaisista palveluista on tärkeää. Esittelytilaisuuksissa pidetyt puheenvuorot ja jaettu esitemateriaali auttavat kohderyhmää muodostamaan kokonaiskuvaa tarjolla olevista palveluista ja hakeutumaan niiden pariin oman hyvinvointinsa ylläpitämiseksi.

HR

HR-yksikkö voi ottaa valtuustoaloitteeseen kantaa vain henkilöstön hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta, jolla on välillinen, mutta merkittävä vaikutus – eli ajatuksella ”hyvinvoiva henkilöstö tuottaa laadukkaat palvelut” (ja toki kaupungilla on myös töissä aika monta kuntalaista).

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023–2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Henkilöstöedut (jatkuvaa toimintaa): työsuhdepolkupyörä (käyttöönotto v. 2023), Epassi (200 €/hlö), työterveyshuollon sairaanhoito ja mielen hyvinvoinnin palvelut (lyhytpsykoterapia)	Porin kaupunki edistää työntekijöiden hyvinvointia strategisella työhyvinvointijohtamisella. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan tavoitteellisesti ja monin eri tavoin tietoon ja seurantaan perustuen. Näin voimme vaikuttaa paitsi henkilöstömme terveyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin, myös kuntalaisten hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden parantamiseen. Osaaminen keskeinen osa henkilöstön työkykyä ja -hyvinvointia, ja osaamisen kehittäminen liittyykin keskeisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Henkilöstömme osaaminen ja hyvinvointi heijastuvat suoraan palveluiden laatuun ja kuntalaisten elämänlaatuun, koska hyvinvoivat työntekijät tarjoavat laadukkaita palveluita ja edistävät positiivista ilmapiiriä kunnan toiminnassa. Hyvinvoivat työntekijät lisäävät tuottavuutta, vähentävät sosiaalisia ongelmia ja edistävät kuntalaisten terveyttä ja toimintakykyä.
Koko henkilöstölle suunnattu tyhy-toiminta (v.2023–2025) erilaiset lajikoelut ja hyvinvointiin ja liikkumiseen liittyvät kampanjat ja tapahtumat	
Kohdennetut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet ja projektit eri ammattiryhmille (v. 2023–2025): - työuran alussa olvien opettajien työnohjaus, - rehtoreiden ryhmätyönohjaus (”Rehtoripajat”) - päiväkodin johtajien työkuorman keventämisprojekti - työkyky- ja työmalliprojekti (robotiikka) Porin Palveluliikelaitoksessa - Palveluliikelaitoksen ja varhaiskasvatuksen yli 52-vuotiaiden työntekijöiden hyvinvointivalmennukset - esihenkilötyön tuki -pilotti (mielen hyvinvoinnin tukipaketit esihenkilöille) - kohdennetut koulutukset ja valmennukset työhyvinvointikyselyn pohjalta (mm. työkäyttäytyminen)	
Työyhteisön varhaisen tuen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto (v. 2024)	

Työyhteisön varhaisen tuen toimintamallin tarkoituksena on tunnistaa työyhteisön toimintaa ja hyvinvointia heikentäviä tekijöitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja ottaa ne puheeksi. Toimintamallissa kuvataan, milloin ja miten työyhteisön varhainen tuki käynnistetään, mitä työkaluja ja ratkaisumalleja voidaan hyödyntää sekä keiden puoleen voidaan kääntyä, mikäli tarvitaan ulkopuolista tukea.	
Työturvallisuuden sähköisen hallintajärjestelmän Toymen käyttöönotto (2023) Toyme järjestelmä tukee työsuojelun intran sekä työsuojeluohjeiden rinnalla hyvin johdettua ja organisoitua sekä laadukasta työsuojelutoimintaa, joka on pääosin työnantajan vastuulla.	
Kattavat työterveyshuoltopalvelut (jatkuva kehittämis toimintaa) sisältäen lakisääteisen ennaltaehkäisevän työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon palvelut ja mielen hyvinvoinnin palvelut (lyhytpsykoterapia ja matalan kynnyksen palvelut Mielen chat ja sparri)	
Kehityskeskustelujärjestelmän (OSS) käyttöönotto ja kehityskeskusteluiden laadun parantaminen - kehityskeskustelujärjestelmä OSS:n käyttöönotto (v. 2024) - esihenkilökoulutukset - kehityskeskusteluohjeet	
osaamisen kehittäminen (sis. työnohjaus) - vuosittain laadittavat koulutussuunnitelmat ja sisäinen koulutusohjelma - henkilöstökoulutukset sisältävät paljon (työ)hyvinvointiin liittyvää koulutusta - ammatillisen osaamisen kehittäminen on keskeinen hyvinvoinnin perusta. - työnohjauksen tarkoituksena on edistää työntekijöiden ammatillista kehittymistä, parantaa työhyvinvointia ja auttaa käsittelemään työssä esiintyviä haasteita	

Viestintä ja brändiyksikkö

Viestintäyksikön kaikissa toiminnoissa otetaan hyvinvoinnin näkökulma laajasti huomioon kaupungin strategiaa noudattaen. Suuri osa yksikön tehtävistä on kaupungin muiden toimijoiden ja toimialojen viestinnän ja markkinoinnin tukemista: hyvinvointiteema tulee esiin kaupungin toimintojen

näkyvyyden tukemisessa erityisesti asukkaiden suuntaan, jotta hyvinvointia lisäävät erilaiset tarjolla olevat palvelut, tapahtumat ja kampanjat tavoittavat laajasti niiden kohderyhmiä.

Konkreettinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimenpide (lyhyt kuvaus) vuosina 2023 -2025	Miten toimenpide tukee kuntalaisen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee sairauksia ja sosiaalisia ongelmia (lyhyt kuvaus)
Uudet viestintäkanavat: Sytyket-asukaslehti 2024-> sekä podcastit 2023 ja 2025	Saavutettava monikanavainen viestintä ohjaa kuntalaiset kaupungin hyvinvointia tukevien palveluiden piiriin ja lisää yhteisöllisyyttä.
Tapahtuma-avustuksia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä 46 tapahtumalle. Vuonna 2023 tapahtuma-avustuksiin oli varattuna 150 000 euroa, kun vuonna 2022 määräraha avustuksille oli 100 000 euroa ja avustuksia jaettiin tuolloin 28 tapahtumalle. Vuonna 2024 tapahtuma-avustuksia haettiin yhteensä 58 tapahtumalle ja tapahtuma-avustuksiin varattuna olleet 150 000 euroa käytettiin täysimääräisesti. Vuonna 2025 tapahtuma-avustusten määräraha oli jälleen 100 000 euroa ja niitä on syyskuun alkuun mennessä haettu yhteensä 69 tapahtumalle.	Tapahtumat lisäävät yhteisöllisyyttä ja osa avustusta saaneista tapahtumista liittyi suoraan hyvinvoinnin edistämiseen.